

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

(на матеріалах: МПП «ЮГІКОМП» (м. Чернівці))

Студентки 2 курсу, 702 групи,
денної форми навчання
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
освітньої програми «Фінансовий
моніторинг та податковий
менеджмент»

Цибульської
Ольги
Василівни

Науковий керівник:
к.е.н., доцент

Мустеца
Ірина
Василівна

В.о.завідувача кафедри:
к.е.н., доцент

Багрій
Конон
Леонідович

Чернівці 2025

АНОТАЦІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Студента (ки) Цибульської Ольги Василівни

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Тема роботи: Ефективність податкової політики підприємства

Анотація

В першому розділі кваліфікаційної роботи досліджена економічна сутність фіскальної політики та формування її основних складових.

В другому розділі проведено оцінку фінансового господарської діяльності МПП, також оцінено майновий стан та податкове навантаження на підприємство.

В третьому розділі визначені шляхи оптимізації податкового навантаження на підприємство та впровадження фінансового контролінгу його діяльності.

Роблено пропозиції по удосконаленню податкової політики підприємства.

Кваліфікаційна робота викладена на 82 сторінках комп'ютерного тексту. Складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

Ключові слова: оподаткування, оптимізація податків, оцінка оподаткування, податковий контролінг

The summary

In the first section of the qualification paper, the economic essence of fiscal policy and the formation of its main components are examined. In the second section, an assessment of the financial and economic activities of the SME is conducted, as well as an evaluation of the company's asset status and tax burden.

In the third section, the ways to optimize the tax burden on the enterprise and to implement financial controlling of its activities are identified. Proposals for improving the enterprise's tax policy are provided.

The qualification paper is presented on 82 pages of computer-typed text. It consists of an introduction, three sections, conclusions and recommendations, a list of references, and appendices.

Keywords: taxation, tax optimization, taxation assessment, tax controlling

Зміст

Вступ.....	3
РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Теоретичні засади податкової політики, його основні принципи.....	6
1.2. Рівні регіональної податкової політики та її моделі	13
1.3. Формування основних складових податкової політики підприємства.....	17
Висновки до розділу 1.....	21
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МПП «ЮГІКОМП».....	22
2.1. Фінансово-господарська характеристика МПП «ЮГІКОМП».....	22
2.2. Оцінка майнового стану та фінансової стійкості МПП «ЮГІКОМП».....	26
2.3. Оцінка податкового навантаження на МПП «ЮГІКОМП».....	31
Висновки до розділу 2.....	35
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВО ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ.....	36
3.1. Податкове планування, як засіб оптимізації податкового навантаження на МП «ЮГІКОМП».....	36
3.2. Удосконалення моделі фінансового контролінгу діяльності МП «ЮГІКОМП».....	40
3.3. Стратегічний фінансовий контролінг МП «ЮГІКОМП» з метою стабілізації фінансового стану в умовах війни.....	44
Висновки до розділу 3.....	48
Висновки та пропозиції.....	49
Список використаних джерел.....	51
Додатки.....	64

ВСТУП

Через тотальну війну з боку росії Україна наразі перебуває у складній економічній ситуації. Тому держава повинна співпрацювати з вітчизняними підприємствами для розробки програм підтримки малого та середнього бізнесу, реалізації тендерних пропозицій, надання мікрогрантів підприємствам. Ключовим завданням розвитку України в післявоєнний період є стабільне поповнення бюджету, також підтримки передислокації підприємств, формування оптимальної моделі податкової системи та вирішення логістичних проблем для подолання післявоєнної кризи. Вищенаведені аргументи підтверджують актуальність обраної теми дослідження.

Випускна робота написана на матеріалах, МПП «ЮГІКОМП», яка у 2023 році реорганізована з ТзОВ на МПП враховуючи показники діяльності та кількість працівників, а також оптимальну систему оподаткування рекомендовану податковим законодавством.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є: дослідження теоретичних і методологічних засад податкової політики підприємства. В роботі поставлені наступні **завдання**:

- 1) дослідити теоретичні засади податкової політики та визначити її основні принципи;
- 2) розглянути рівні та моделі регіональної податкової політики;
- 3) охарактеризувати складові посаdkової політики підприємства;
- 4) оцінити фінансово-господарську характеристику МПП «ЮГІКОМП»;
- 5) проаналізувати фінансову стійкість досліджуваного МПП;
- 6) оцінити податкове навантаження на МПП «ЮГІКОМП»;
- 7) дослідити податкове планування з метою оптимізації податкового навантаження на підприємство;

- 8) запропонувати напрямки удосконалення фінансового контролінгу;
- 9) Провести стратегічний фінансовий контролінг МП з метою стабілізації фінансового стану досліджуваного підприємства.

Об'єктом дослідження є: процес оподаткування підприємства.

Предметом дослідження є: синтез теоретичних, практичних та методологічних аспектів фінансової політики підприємства з точки зору оподаткування в умовах воєнного стану.

Методи дослідження. Під час проведення дослідження у роботі застосувалися методи аналізу та синтезу. З метою дослідження фінансових показників використовувалися економіко-математичні методи, також методи фінансового та стратегічного аналізу. Для оцінки показників фінансової стійкості підприємства використовувався метод індукції та дедукції та класичні методи спостереження, а також дедуктивний метод та класичні методи пізнання. Також використовувалися методи автоматизованої обробки інформації, а саме електронний ресурс Excel для розрахунку стратегічних фінансових показників.

Інформаційна база дослідження. Нормативна база дослідження сформована із Законів України, Податкового кодексу України, Міжнародних стандартів фінансової звітності, нормативних актів якими регулюється господарська діяльність приватних підприємств в умовах війни.

Наукова новизна одержаних результатів. Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретичних та методичних положень щодо вдосконалення системи оподаткування підприємств в умовах війни.

Основні положення наукової новизни, які виносяться на захист, полягають у такому:
удосконалено:

- 1) рівні податкових систем, враховуючи систему оподаткування окремих галузей національної економіки та систему оподаткування окремих фізичних осіб;
- 2) оцінку формування основних складових податкової політики підприємства, що дозволило розробити алгоритм оптимізації податкового навантаження;
- 4) модель посилення контролю за операційною діяльністю досліджуваного підприємства, що дозволяє визначити стратегічні показники діяльності підприємства.

отримали подальший розвиток:

- 1) впровадження системи KPI system для визначення трендових показників активів та пасивів підприємств;
- 2) подальша оптимізація податкового навантаження на підприємства враховуючи виклики воєнного часу.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає в тому, що ефективне управління податковою політикою на підприємстві у результаті оптимізації податкового навантаження, дозволить правильно спрямовувати вільні кошти та сприятиме покращенню конкурентоспроможності підприємств та його післявоєнний розвиток.

Пропозиції випускної кваліфікаційної роботи впроваджені в практичну діяльність МПП «ЮГІКОМП».

Апробація результатів випускної кваліфікаційної роботи. Отримані результати досліджень опубліковані в науковому збірнику студентських наукових праць ЧТЕІ ДТЕУ «Формування складових податкової політики підприємства» [53], також автор з метою постійного контролю за ефективністю використання ресурсів підприємств рекомендує впровадження системи внутрішнього аудиту, що наведено в публікації «Внутрішній аудит як складова системи запобігання злочинності в Україні» [52]. Також дослідження апробовано на студентській

міжнародній конференції іноземними мовами «Transformation of Ukraine's Banking System in the Context of Full-Scale War» [48].

Структура випускної кваліфікаційної роботи наступна: вступ, три розділи, висновки та пропозиції, список використаних джерел становить 53 джерела та додатки. Загальний обсяг роботи складає 50 ст., а також 19 рис. та 1 табл., та 17 ст. додатків в яких наведено 17 табл., та 2 рис.

РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Теоретичні засади податкової політики, його основні принципи

Однією з найважливіших складових економічної політики держави є державна податкова політика, яка впливає на якість життя громадян та стан національної економіки. В сучасних умовах господарювання податки підтримують економіку України і допомагають стабілізувати фінансовий стан в умовах війни. Для забезпечення розвитку вітчизняного підприємництва, підтримки вітчизняних підприємств, стимулювання їх діяльності повинна бути ефективна податкова політика.

Саме топи питання дослідження податкової політики підприємств а також державної фінансової політики є надзвичайно актуальним питанням. Результати дослідження впливають на економічний розвиток країни та життя її населення.

Можна виділити важливий напрямок дослідження у випускній кваліфікаційній роботі стосовно реформування податкової системи за спрощеною процедурою справляння податків, зусилля на зменшення податкового тягаря для підприємств та забезпечення сталого розвитку

бізнесу. Важливим є ефективність використання фінансових державних ресурсів, особливо в умовах війни.

Під час становлення і реформування державної податкової політики підприємства, виникають проблеми що негативно впливають на розвиток економіки. В нашій державі до таких проблем відносять:

- 1) нерівномірний розподіл між категоріями підприємства і населенням країни;
- 2) складний механізм податкової системи створює обставини за подвійним визначенням норм сплати податків, що впливає на ріст адміністративних витрат.

Саме тому вивчення податкової системи є важливим для напрацювання ефективної моделі. Про що зазначають науковці: Соколовська А., Десятнюк О., Мустеца І., Георгіян А., Крисоватий А., Іванов Ю, Юрій С., Чинчик А., Шмольдерс Г, Ярема Б., Редко А., та багато інших [1,2,3,4,5,6,7].

Головним нормативом, який регулює справлення податків є Податковий кодекс України [8], який постійно доповнюють, удосконалюють, вносять зміни, намагаються бути гнучкими в сучасних умовах.

Слід відмітити, що податкова політика виконує завдання, пов'язані із забезпеченням фінансової стабільності країни. А також регулюванням економічного розвитку. Можна сказати і про забезпечення рівності і справедливості, а також зменшення витрат та стимулювання забезпечення фінансової стабільності держави.

До головних завдань досліджуваної категорії слід віднести:

- 1) максимально ефективно справляння податків і зборів;
- 2) врегульоване податкове навантаження на бізнес і народ;
- 3) постійна підтримка підприємців;
- 4) інвестиційна діяльність;
- 5) подолання корупції в податковій системі;

б) спрощення усіх етапів нарахування і сплати податків.

Дослідження економічного поняття «податкова політика» у нормативно правових актах узагальнено в дод. А1. Результати дослідження показали, що у досліджені нормативної бази [8.9.10.11.12.13] жоден з перелічених вище нормативних правових актів не має визначення терміну «державна податкова політика». Вважаємо, що доцільно в подальшому досліджувати трактування поняття.

Наступним кроком є дослідження думки науковці щодо трактування поняття «податкова політика» науковцями. Результати дослідження узагальнено в дод. А2. Дане поняття досліджувала численна кількість науковців серед них: Федосов В., Василик О., Ісаншина Г., Соколовська А., Юрій С та Бексид Й., Петрович Й., Данілов О. та Фласак Н, також Рябушка Л. та Веремчук Д., Крисоватий А., Веремчук Д, [15.16.17.18.19.20.21.22.23].

Таким чином Черновол О.М. вважає, що податкову політику можна розглядати з точки зору двох станів: статички та динаміки. У першому випадку мається на увазі концептуальна основа, теоретичні ідеї та положення податкової політики, а у другому – різноманітні дії суб'єктів, які спрямовані на вирішення та розв'язання конкретних завдань у сфері оподаткування [24].

Результати дослідження показали, що державна фіскальна політика охоплю країну повністю, а податкова політика підприємства регулює діяльність саме підприємства.

Вищенаведені політики взаємодіють та у результаті успішної господарської податкової політики мають можливість позитивно впливати на державну податкову політику .

Враховуючи результат проведеного дослідження поняття «Податкова політика» на рис.1.1. узагальнено основні підходи.

Рис.1.1. Виділені нами підходи щодо визначення «податкова політика»

[25]

Враховуючи проведений огляд нормативної бази в дод. А1, а також опираючись на думку науковців в дод. А2 нами узагальнено макроекономічний погляд щодо визначення категорії «податкова політика». Отже вищенаведений показник будується під впливом податків на економіку та передбачає досягнення балансу. Баланс досягають між етапом збору податків т забезпечення фінансової стабільності держави. Використовують такий алгоритм для визначення оптимальної податкової політики. Таким чином досягається балансування між поставленими економічними задачами, наприклад збільшення розміру ВВП, соціальний захист населення, а також залучення інвестицій.

На думку Короткової О. термін «податкова політика» враховуючи макроекономічний підхід ґрунтується на впливі податків і поведінки економічних суб'єктів. За таким підходом авторка досліджує податки з точки зору впливу на різні галузі економіки, що дозволяє запропонувати більш ефективну фіскальну політику. Так наприклад, зниження податків на заробітну плату стимулює споживчий попит, а збільшення розміру

податків на інші доходи може зменшувати нерівність доходів у суспільстві [26].

В навчальному посібнику Соколовської А. досліджено стратегічний підхід, який ґрунтується на довгострокових цілях і плануванні податків. Згідно даного напрямку пропонується розробка довгострокових планів забезпечення стабільності податкової системи. Тобто, якщо відбуваються зміни в податковій політиці держави, можна отримати додаткові стимули для залучення інвестицій та зменшення безробіття, можуть бути і зміни, які можуть призвести до скорочення видатків на соціальну сферу, що є ключем до зниження рівня життя населення [17].

Науковці Тищенко В., Іванова Ю. та Найденко О. орієнтуються на фінансовому підході, згідно якого податкова система повинна бути ефективною та забезпечувати оптимальне використання бюджетних коштів. Згідно їх твердження, податкова система повинна бути спрямована на збільшення податків, які і будуть збільшувати бюджет держави, а також збільшення ставок податків і боротьба з ухиленням від їх сплати [27].

Соціальний підхід при формуванні податкової політики країни підтримують Ніжин А.О., та Петрик Л. і Себестьянович І., науковці вважають, що потрібно встановлювати соціальні податки з метою забезпечення сталого розвитку держава. Також даний підхід спрямований на захист соціально-незахищених верств населення, інвалідів, безробітних, дітей сиріт і пенсіонерів [27,28].

Вважаємо, що в умовах воєнного стану такий підхід повинен бути ключовим, оскільки в Україні з'явилося багато поранених воїнів з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб, соціально незахищених верств.

Враховуючи проведені дослідження згрупуємо принципи в основі яких формується податкова політика. Результати дослідження узагальнено на рис.1.1.

Наприклад, основні податкові зміни стосуються розвитку цифрової економіки, відповідно до Законом України від 04.12.2024 № 4113-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» [28].

Рис.1.2 Принципи формування податкової політики держави*

* Узагальнено автором випускної роботи

Також законодавцем внесені зміни до Податкового кодексу України та інших законів України, щодо збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану [29].

Значна частина підприємств припинили свою діяльність через обстріли та руйнування через війну. З метою узгодження даного питання у 2023 році прийнятий Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо звільнення від сплати екологічного податку, плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за знищене чи пошкоджене нерухоме майно» [30].

Відповідно у 2025 році в Україні прийняті нові вимоги щодо нарахування і сплати податків, які стосуються підприємців, аграріїв та банків. Головна мета - це збільшення ставок податків, які будуть спрямовані на поповнення бюджету. Такі кроки повинні стабілізувати фінансову стійкість і адаптувати законодавство відповідно до вимог Європейського союзу.

Черновалова К. зазначає, що рівень мінімальної зарплати заморозили на 2025 р. і залишили на рівні 2024 року в сумі 8000 грн., а прожитковий мінімум складе 3028 грн. [31].

Обов'язковими є встановлення POS-терміналів для підприємців, які працюють в населених пунктах з населенням менше 5000 осіб. До 2024 року така вимога була висунута до ФОПів з населенням більше 5000 осіб.

Ставка військового збору з 1 грудня 2024 року збільшилась з 1,5% до 5% (за винятком військовослужбовців та правоохоронців, для яких діє стара ставка). Це означає, що з доходу у 20 000 грн. тепер потрібно сплачувати 1 000 грн. військового збору замість 300 грн. [31].

Стосовно аграріїв, то до закінчення дії воєнного стану з 1 січня 2025 року мінімальна сума до сплати становить 7000 грн. за 1 га., якщо частка ріллі перевищує 50%, тоді аграрне підприємство сплачує 1400 грн. за 1 га.

Згідно податкового законодавства, якщо платник порушив терміни сплати вищенаведеного податку протягом двох кварталів, тоді аграрій втрачає право на застосування спрощеної системи оподаткування.

Запровадження мінімальної рентної плати за використання сільськогосподарських земель створить додаткове навантаження на малих та середніх фермерів, що може призвести до зростання цін на продукти харчування, що зазначає Черновалова К. [31].

Підсумовуючи проведені дослідження в даному питанні можна сказати, що усі зміни в податковому законодавстві за останні роки направлені на збільшення доходів державного бюджету. Ці кошти направлялися на оборону і підтримку соціального сектору. Розглянуті зміни посилюють податкове навантаження на підприємців. Науковці вважають, що збільшення податків може мати негативний прояв крізь тінізацію бізнесу. Підприємці будуть шукати шляхи ухилення від сплати податків, що призведе до росту тіньової економіки. Вважаємо що підвищення ставок податків призведе до негативних явищ, а саме припинення діяльності багатьма підприємствами.

Дане питання потребує подальших досліджень, оскільки врегулювання податкової системи в умовах війни та післявоєнного часу є пріоритетом щодо її прозорості та збалансованості.

1.2. Рівні регіональної податкової політики та її моделі

Дослідження проведене в пит.1.1. дозволило зазначити, що податкова політика держави направлена на стабілізацію фінансових ресурсів країни. В умовах війни це надзвичайно важливо і актуально, оскільки повинні бути врегульовані питання соціально-економічного розвитку і підтримка бізнесу в умовах війни на всіх рівнях регіональної податкової політики.

Розгляд даного питання здійснимо з точки зору державної податкової політики, яка передбачає систему податків і платежів на рівні держави. Ці платежі сплачують підприємства та громадяни.

До основних інструментів регулювання податкової системи можна віднести:

- 1) підвищення, або навпаки пониження рівня податків, які стосуються окремих галузей економіки. Такі дії направлені на захист державних інтересів від неправомірної діяльності і контроль за сплатою податків. Виявлення випадків ухилення від сплати податків;
- 2) захист міжнародних економічних відносин України;
- 3) зменшення тіньової економіки.

Рис.1.3. Рівні державного управління [5]

Рівень державної податкової політики впливає на міжнародні економічні відносини України, зокрема, особливо на привабливість країни для іноземних інвесторів і відносини з іншими країнами у сфері оподаткування та співпраці у сфері податкової політики про, що зазначає Дерій В. [32].

Чинчик А.А. пропонує класифікувати рівні державного управління за схемою наведеною на рис.1.3.

На даному етапі науковці виділяють три рівні галузевих податкових систем, які нами узагальнено на рис.1.4.

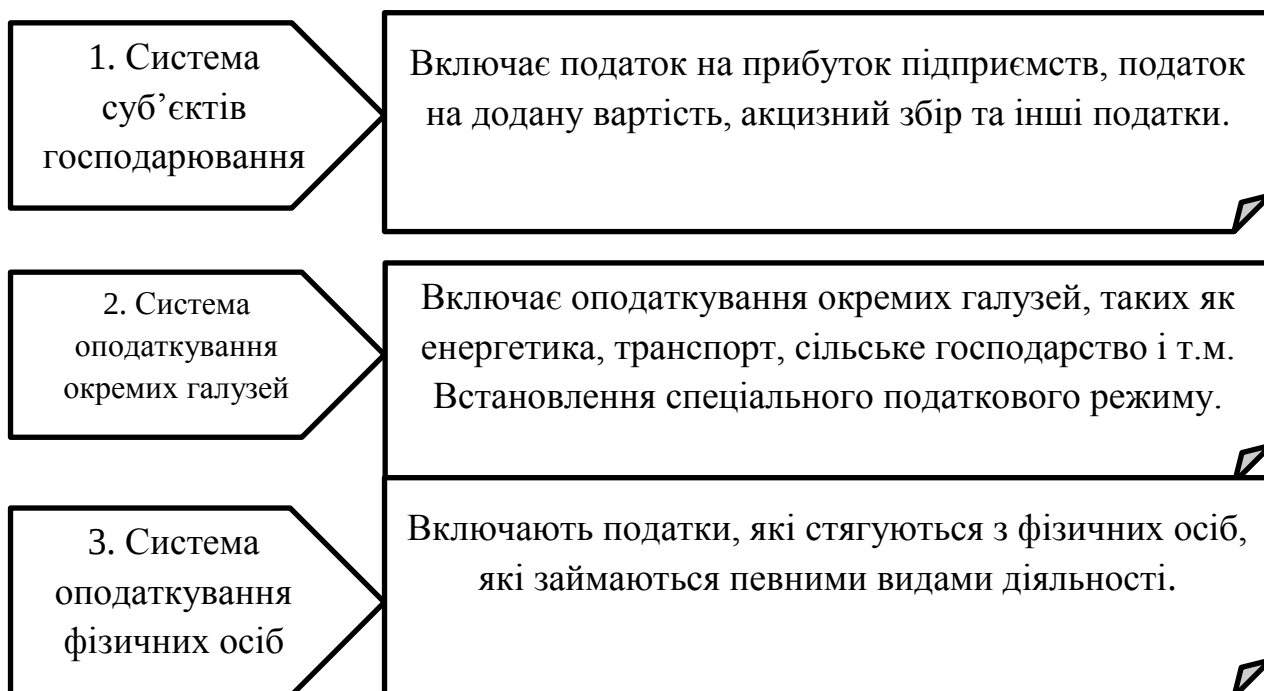

Рис.1.3. Характеристика рівнів податкових систем*

* Узагальнено автором

Перша передбачає систему податків і платежів, які справляють з підприємств та організацій. Друга пов'язана із встановленням певних режимів враховуючи особливості галузі народного господарства. Третя пов'язана безпосередньо з фізичними особами та їх оподаткування. Наприклад податок з доходів фізичних осіб, податок на нерухомість і т.п.

На нашу думку рівень податкової політики, кожне підприємство повинно обирати самостійно, а також має мати право на вибір системи оподаткування. Підприємці повинні планувати податки та платежі, слідкувати за організацію їх сплати, доповнювати і змінювати Наказ про облікову політику, враховуючи зміни в законодавстві.

Рекомендуємо підприємствам самостійно розробляти такий наказ, як «Наказ про податкову політику підприємства», що дозволить окреслити поставлені цілі та націлювати свою роботу в межах податкового законодавства України. Такий підхід дозволить уникнути штрафних санкцій з боку Державної податкової служби.

Зразок вищенаведеного наказу розглядав Дерій В.А. [32] в навчальному посібнику, його можна рекомендувати для досліджуваного підприємства.

Нами виділена і міжнародна податкова політика, опираючись на наукові праці. Згідно нормативів це певні правила і прийоми, які досягаються законами та міжнародними угодами та визначають алгоритми оподаткування міжнародної торгівлі та інвестицій. В розрізі даного питання науковці досліджували подвійне оподаткування, а також співпраця з зарубіжними податковими органами в тому числі і оподаткування доходів громадян закордоном. Дане питання особливо актуальне для України, оскільки мільйони наших громадян працюють закордоном. Фюсте В. зазначає, що рівень міжнародної податкової співпраці відрізняється, оскільки мова йде про різні системи оподаткування в зарубіжних країнах. Так рівень оподаткування може бути дуже високим, або навпаки низьким для залученні інвестицій та розвитку бізнесу [34]. Науковці зазначають, що важливим питанням є узгодження податкового міжнародної співпраці через уникнення подвійного оподаткування. Такі кроки дозволяють уникнути додаткового навантаження на фінансову систему підприємств та фізичних осіб, які займаються зарубіжними господарськими операціями.

Угоди про уникнення подвійного оподаткування включають правила про те, яка країна оподатковує дохід, а яка ні. Зарубіжні науковці, такі, як Фюсте В., Ремірес П., Левіне Д. та Кос О. стверджують, що потрібно застосовувати в міжнародній податковій оптимізації різноманітні правові та фінансові інструменти для зменшення рівня оподаткування. Така

практика дає змогу підприємствам легально уникати сплати податків у країні, де вони отримують дохід» [33.34.35].

На рис.1.4. узагальнено типи і моделі податкової політики.

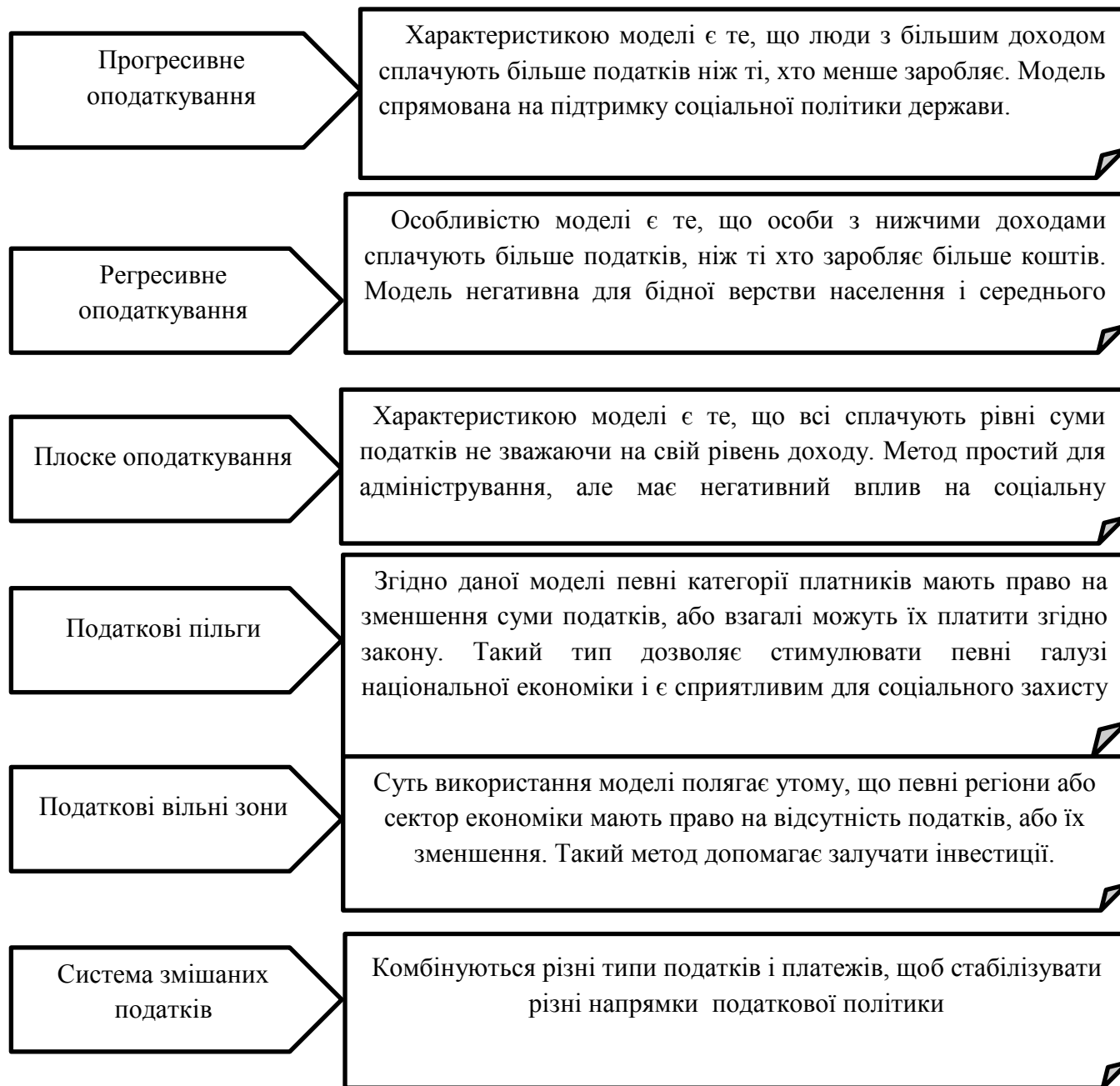

Рис.1.4. Моделі і типи податкової політики*

* Узагальнено автором враховуючи дослідження Скаско О. та І. Могили [25]

Підсумовуючи дане питання слід зазначити, що міжнародна податкова політика має велике значення. Вона спрямована на забезпечення рівних

прав і обов'язків щодо оподаткування. Також враховую боротьбу з тонізацією бізнесу та ухилення від сплати податків, що важливо для досягнення цілей сталого розвитку та Європейської інтеграції.

Податкова система є ефективним інструментом на шляху досягнення цілей фінансової стабільності і соціальної справедливості. Також звичайно мова йде про економічну стабільність та екологічну стійкість.

Так чи інакше, але саме податки є основним джерелом доходів держави, які використовують для розвитку економіки і соціальної сфери України.

Визначено, що податкова політика ґрунтується на мікроекономічному, фінансовому, стратегічному, макроекономічному та соціальному підходах. Усі підходи мають свої переваги та недоліки, тому рекомендуємо враховувати конкретну ситуацію та виважено обирати потрібний підхід.

1.3. Формування основних складових податкової політики підприємства

Адекватна система оподаткування є запорукою розвитку підприємництва та формуванню повноцінних суб'єктів ринку. Метою діяльності кожного підприємства є фінансова стабільність, рентабельність та ліквідність. Однак через податковий тягар і неефективну оптимізацію податків, підприємства не можуть здійснювати ефективну діяльність і виконувати вчасно свої зобов'язання. Відповідно такі підприємства вчасно не платять податки, що уповільнює наповнення бюджету і подальший розподіл коштів.

Розбудова ефективного фінансового менеджменту є особливо важливою для українських підприємств в умовах військової агресії російської федерації. Надзвичайно і можна сказати ключовою роллю уряду є дослідження, аналіз і послідовне удосконалення нормативної бази з точки зору оподаткування підприємств, які в умовах війни зазнають значних

фінансових втрат. В попередньому питанні випускної кваліфікаційної роботи ми визначили основні зміни в нормативних актах стосовно дії воєнного стану на фіскальну політику. Встановлено, що зафіксований ріст податків і зборів у 2025 році. Для підприємств важливим є формування основних складових податкової політики підприємства, відповідно на рис.1.5. наведено схему її побудови

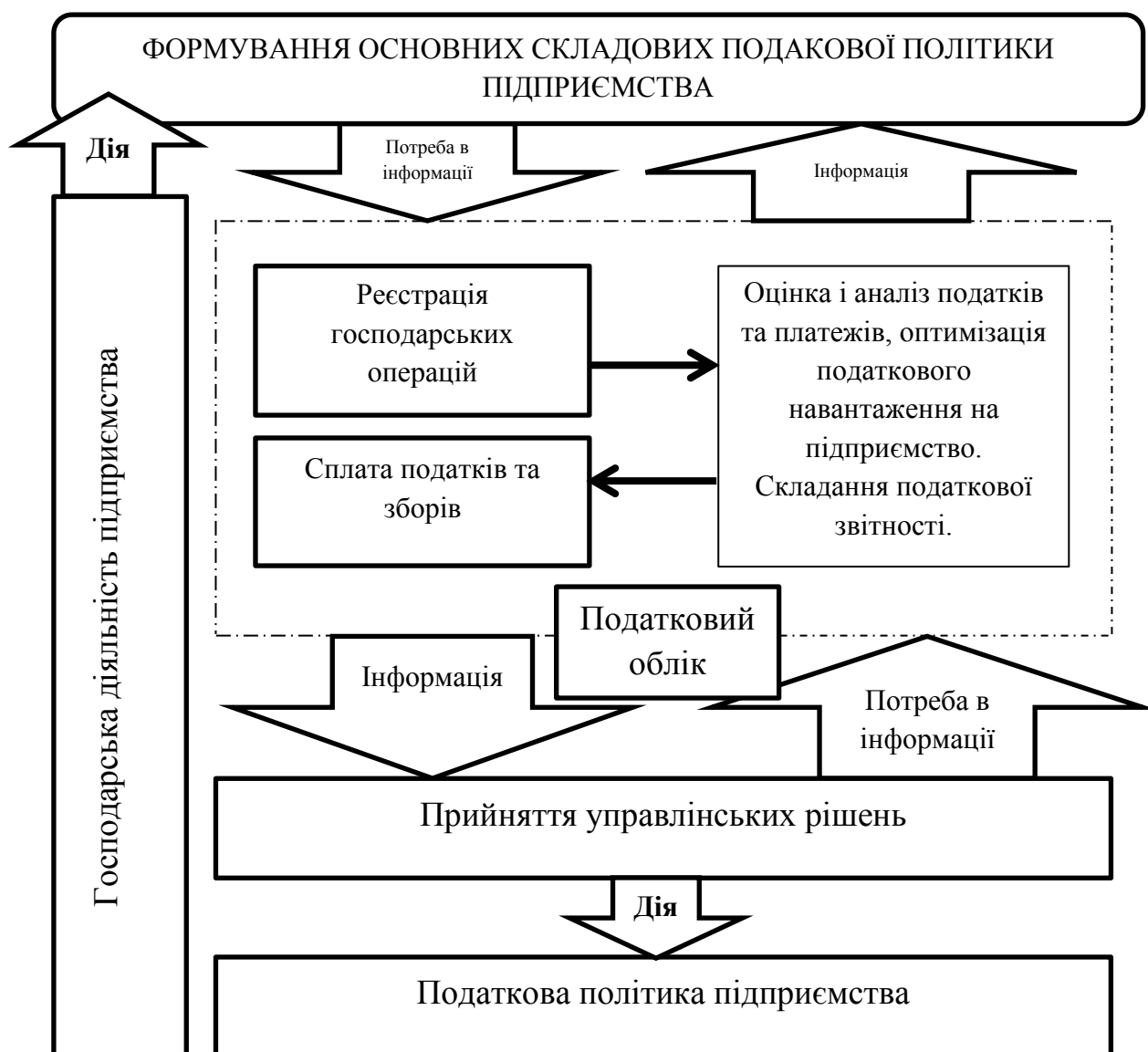

Рис.1.5. Оцінка формування основних складових податкової політики підприємства*

* Удосконалено автором, враховуючи дослідження Коваль Н., Подолянчук О. , та Гудзенко Н. М. [36]

З рис.1.5. можна сказати, що формування основних складових податкової політики підприємства залежить від виду господарської діяльності і видів операційної діяльності підприємства, процес управління податками залежить від інформації за даними податкового обліку.

Податковий облік підприємства на певних етапах залежить від реєстрації господарських операцій пов'язаних із оподаткуванням, оцінки і аналізу податкових платежів, оптимізації податкового навантаження на підприємство та складання податкової звітності, а також перерахування податків до бюджету. Заключним етапом є прийняття управлінських рішень, які впливають на податкову політику підприємства на майбутні періоди. Подолянчук О. та Коваль Н. зазначають, що в умовах сьогодення невідповідність надходжень до бюджету фінансовим потребам держави викликає потребу в удосконаленні системи податкового менеджменту та податкової політики не тільки держави, але й підприємством. Науковці акцентують увагу на тому, що ефективне управління податками забезпечить досягнення балансу інтересів різних сторін (держави, бізнесу та населення) [37].

Мустеца І. та Георгіян А. також досліджуючи особливості оподаткування торговельних підприємств в умовах воєнного стану зазначають, що оцінка впливу воєнного стану на податкову політику щодо торговельних підприємств та розробка стратегій оптимізації податкового навантаження. В умовах кризи це є надзвичайно актуальною задачею. Науковці підтверджують, що під час воєнного конфлікту податкова політика держави зазнає суттєвих змін. Вони говорять про підтримку бізнесу і про скорочення ставок податків і застосування податкових пільг, особливо для релокованого бізнесу та підприємств із прифронтових районів [38].

Про актуальність удосконалення податкового менеджменту на підприємстві у період війни у своїх дослідженнях зазначає Мустеца Н.,

який визначає спільно із колом науковців про особливості фінансового менеджменту підприємства у період війни, які наведені в дод. А3. [6].

Основними напрямками управління оподаткуванням підприємства в умовах війни, враховуючи думку науковців, нами визначено наступне:

- 1) потреба у фінансових ресурсах для реорганізації бізнесу та пристосування до нових ринкових потреб та змін в демографічній карті України;
- 2) рекомендуємо постійно слідкувати за фінансовими ризиками для підприємства;
- 3) досліджувати можливості застосування нових стратегій діяльності з врахуванням розподілу фінансових ресурсів в умовах війни;
- 4) здійснювати оперативне планування через швидкі зміни темпів умов господарювання;
- 5) вивчати можливості врахування міжнародних програм і грантів підтримки бізнесу;
- 5) розгляд нестандартних державних програм і можливостей для підприємств у кризовий період;
- 6) оцінка фінансової стійкості підприємства, а також прогнозування рентабельності використовуючи економіко-математичне модулювання та ІІІ;
- 7) ефективна система управлінського обліку, постійний моніторинг «незрозумілих» витрат, економія ресурсів підприємства;
- 8) контроль за дебіторською заборгованістю підприємства, управління комунікацією з боржниками;
- 9) оптимізація грошових потоків підприємства та підтримка платоспроможності підприємств;
- 10) здійснення постійного контролю за ефективністю використання запасів підприємства, проведення інвентаризації і оцінки;

11) удосконалення логістичних зв'язків в тому числі із зарубіжними партнерами. Дрік І. та Белозерцев В. також закликають до використання інформаційних систем в бізнесі, пропонують автоматизувати усі процеси управління підприємством, що є перспективою сучасного менеджменту [40].

Висновки до розділу 1

Проведене дослідження економічної сутності податкової систем дозволило зробити висновки:

- 1) у період воєнного стану уряд прийняв цілий ряд нормативних актів щоб стабілізувати ситуацію і збільшити податкові надходження до бюджету, які направляються на оборону.
- 2) науковці відмічають негативні явища, пов'язані з припиненням підприємницької діяльності через надмірний податковий тиск та падінням платоспроможності населення України, суттєве зростання бідності і т.п.
- 3) встановлено, що результатом ефективної державної політики має бути задоволення інтересів держави при формуванні бюджетів різних рівнів, однак повинні бути враховані і інтереси громадян.
- 4) реалізація податкової політики чинить суттєвий вплив на за розвиток національної економіки за допомогою економічних, правових, організаційних і соціальних інструментів та забезпечує централізовані фінансові потоки до державних бюджетів усіх рівнів.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МПП «ЮГІКОМП»

2.1. Фінансово-господарська характеристика МПП «ЮГІКОМП»

З метою дослідження податкової політики підприємства доцільно розглянути фінансово-господарську діяльність малого приватного підприємства «ЮГІКОМП». Підприємство зареєстровано в місті Чернівці, по вул. 28 Червня 16., код ЄДРПОУ 31742483.

Підприємство засноване у 2001 році, та здійснює діяльність за такими напрямками за КВЕД: 41.10 Організація будівництва будівель, також 46.19 Діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту; 47.19 Інші види роздрібної торгівлі в неспеціалізованих магазинах; 55.10 Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщування.

Статутний капітал МПП складає 12 100 000,00 грн., його розмір не змінювався до 2024 року. Організаційні структура МПП наведена на рис.2.1., яку подушно з власних спостережень.

У 2025 році підприємство здійснювало будівництво декількох об'єктів, протягом 2022-2024 рр. фінансову стабільність досліджуваного підтримували грошові потоки одержані від діяльності готелю. Оскільки через війну спостерігалася рекордна кількість проживаючих у 2022-2023 рр., у порівнянні з іншими періодами.

На першому етапі дослідження розглянемо фінансовий стан підприємства на підставі даних фінансової звітності МПП за 2022-2024 рр. (дод. Б1-Д1), результати дослідження узагальнено в дод.А5.

За даними дослідження нематеріальні активи МПП складають у 2022 р. 95 тис.грн., у 2023 р. – 82 тис.грн., і у 2024 р. – 80 тис.грн., тобто у 2024 р. відносно 2023 р. зменшились на 2 тис.грн., у 2023 р. відносно 2022 р. зменшились на 13 тис.грн. Накопичена сума амортизації досліджуваного

показника склала у 2022 р. – 405 тис.грн., у 2023 р. – 418 тис.грн., 2024 р. – 417 тис.грн. Даний показник свідчить про зменшення вартості програмного забезпечення, яке швидко застаріває і не відповідає сучасним вимогам. Щорічно з'являються нові програмні продукти, які дозволяють автоматизувати всі ділянки фінансово-господарської діяльності МПП.

Рис. 2.1. Організаційна структура МПП «ЮГІКОМП»*

* Побудовано за власними спостереженнями

Важливим показником діяльності МПП є основні засоби, які у 2020 р. склали за первісною вартістю 135142 тис.грн., нарахована сума зносу

39400 тис.грн. і залишкова вартість 95742 тис.грн. У 2021р. зафіксовано збільшення на 3652 тис.грн., у порівнянні з 2020 р., відповідно залишкова вартість основних засобів склала 99394 тис.грн. У 2022 році первісна вартість об'єктів основних засобів складала 144904 тис.грн., нарахований знос 41658 тис.грн., відповідно залишкова вартість склала 103246 тис.грн.

На початок 2022 р. на підприємстві здійснено капітальне інвестування на суму 51035 тис.грн., оновлено матеріально-технічне забезпечення готелю, протягом 2020-2021 року капітальні інвестиції направлені на закупівлю машин і транспортних засобів для будівельних бригад на суму 42320 тис.грн. у 2020 р., та 53787 тис.грн. у 2021 р.

В період військового стану з 2023-2024 рр. капітальні інвестиції не здійснювалися. Відповідно основні засоби за первісною вартістю у 2023 р. оцінено на суму 176905 тис.грн., знос зараховано на суму 44268 тис.грн., у 2024 р. первісна вартість складає 176894 тис.грн., знос 45290 тис. грн., відповідно залишкова вартість склала 131604 тис.грн. Детально зміни в показниках і відхилення наведено в дод. А5, динаміка показника наведена на рис.2.2.

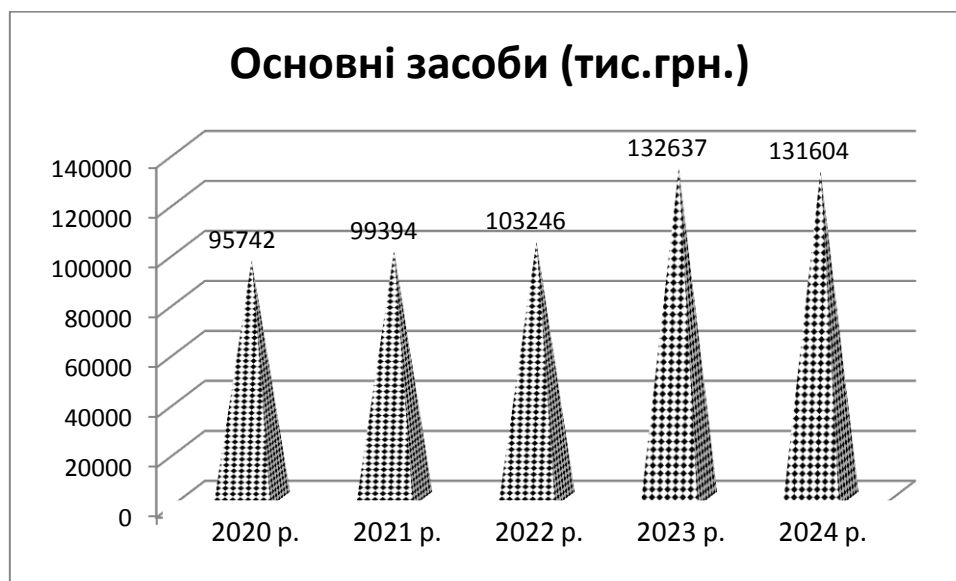

Рис.2.2. Оцінка динаміки основних засобів МПП «ЮГІКОМП» (тис.грн.)

Оцінка залишкової вартості залежить від методу нарахування амортизації, методи яких визначаються Податковим кодексом України, оскільки від обраного методу і залежить сума сплачених податків. В дод. А6 наведено перелік методів нарахування амортизації, згідно наказу про облікову політику на досліджуваному підприємстві застосовують прямолінійний метод нарахування амортизації. Вибір методу нарахування амортизації є надзвичайно важливим для МПП оскільки дозволяє правильно і своєчасно оновити основні засоби.

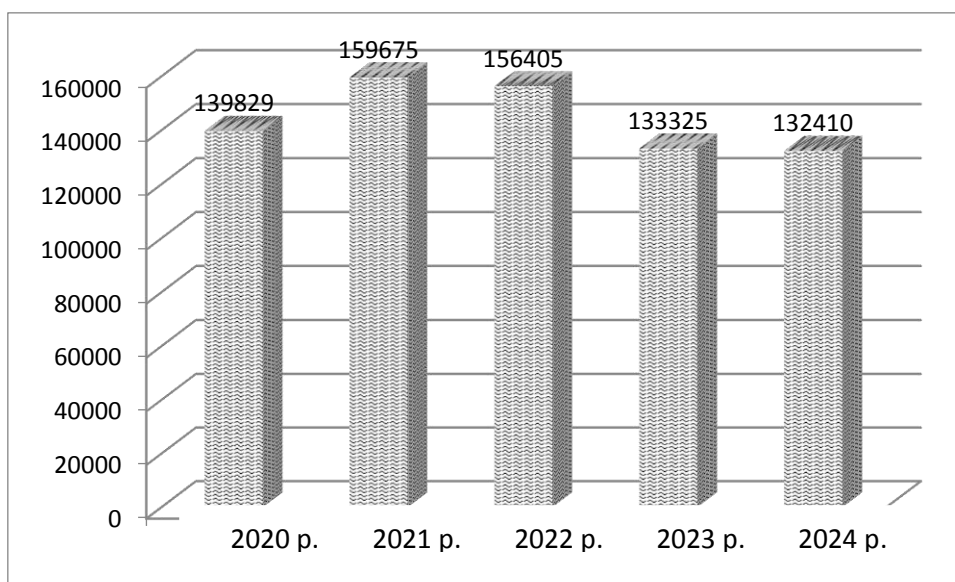

Рис.2.3. Оцінка динаміки необоротних активів МПП «ЮГІКОМП»
(тис.грн.)

Науковці приділяють значну увагу амортизації основних засобів, так Попова В.Д. та Кизима Н.М. зазначають, що цей процес дозволяє альтернативно підійти до визначення розмірів амортизаційних відрахувань, здійснювати управління витратами і фінансовими результатами. Також накопичувати необхідні фінансові ресурси та раціонально їх використовувати на потреби відтворення необоротних активів [41].

Крім того на досліджуваному підприємстві значна частина ресурсів у 2022 р. направлена на модернізацію основних засобів саме готельного господарства, яким теж володіє МПП «ЮГІКОМП». Про актуальність оновлення матеріально-технічної бази готелів у своїх дослідженнях говорить Мустаца І., науковець особливої уваги надає саме питанням управлінню витратами на модернізацію основних засобів [42].

Станом на 2022 р. на підприємстві були відстрочені податкові активи на суми 431 грн., тобто це суми податків на прибуток, що підлягають відшкодуванню в майбутніх періодах відповідно до:

- а) тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню;
- б) перенесення невикористаних податкових збитків на майбутні періоди;
- в) перенесення невикористаних податкових пільг на майбутні періоди [8].

2.2. Оцінка майнового стану та фінансової стійкості МПП «ЮГІКОМП»

Оцінку майнового стану доцільно розпочати з аналізу необоротних активів МПП «ЮГІКОМП». Необоротні активи складають найбільшу питому вагу у складі активів МПП «ЮГІКОМП» в сумі 139829 тис.грн. у 2020 р., 159675 тис.грн. у 2021 р., 156405 тис.грн. у 2022 р., 133325 тис.грн. у 2023 р., 132410 у 2024 р. Тобто у 2024 р. відносно 2023 р. досліджуваний показник зменшився на 915 тис.грн., це сталося за рахунок зменшення вартості основних засобів на 1033 тис.грн., та нематеріальних активів на 2 тис.грн.

Динаміка даного показника наведена на рис.2.2. показує, що найбільше значення зафіксовано у 2021 році, а найменше у 2024 році. Наступним кроком є дослідження оборотних активів МПП «ЮГІКОМП».

Так, як підприємство займається будівництвом то у звітності є узагальнення по виробничим запасам, це переважно пісок, щебінь, цемент і т.п. У 2020 р. їх сума визнана в залишку на 620 тис.грн., у 2021 р. на 1022 тис.грн., у 2022 р. на 857 тис.грн., у 2023 р. зафіксовано зменшення у порівнянні з 2022 р. на 165 тис.грн., у 2024 р. відносно 2023 р. на 67 тис.грн. і оцінено запаси в сумі 656 тис.грн.

В готелі МПП розташовано невеличкий магазин з якому залишок товарів на кінець 2020 р. оцінено на 348 тис.грн., у 2021 р. на 346 тис.грн., у 2022 р. на 857 тис.грн., у 2023 р. а 369 тис.грн., і у 2024 р. дана стаття оборотних активів збільшилась на 138 тис.грн. і склала 282 тис.грн.

Особливу увагу необхідно звернути на дебіторську заборгованість підприємства, яка за 2020-2024 рр. суттєво зросла. Так дебіторська заборгованість за надані послуги у 2020 р. складала 145 тис.грн., у 2021 р. – 220 тис.грн., у 2022 р. – 454 тис.грн., тобто у порівнянні з попередній періодом зросла на 234 тис.грн., позитивним є те, що у 2024 р. спостерігається динаміка до зменшення заборгованості на 72 тис.грн. і складає 663 тис.грн.

По МПП «ЮГІКОМП» також зафіксовано дебіторську заборгованість за розрахунками з бюджетом, відповідно у 2020 р. їх ума склала 948 тис.грн., у 2021 р. – 1408 тис.грн., тобто збільшилась на 460 тис.грн., у 2022 р. розмір заборгованості зменшився до 840 тис.грн., тобто на 568 тис.грн., також у 2024 р. зменшилась до 55 тис.грн. Це свідчить про те, що МПП держава повернула кошти за податковими кредитами.

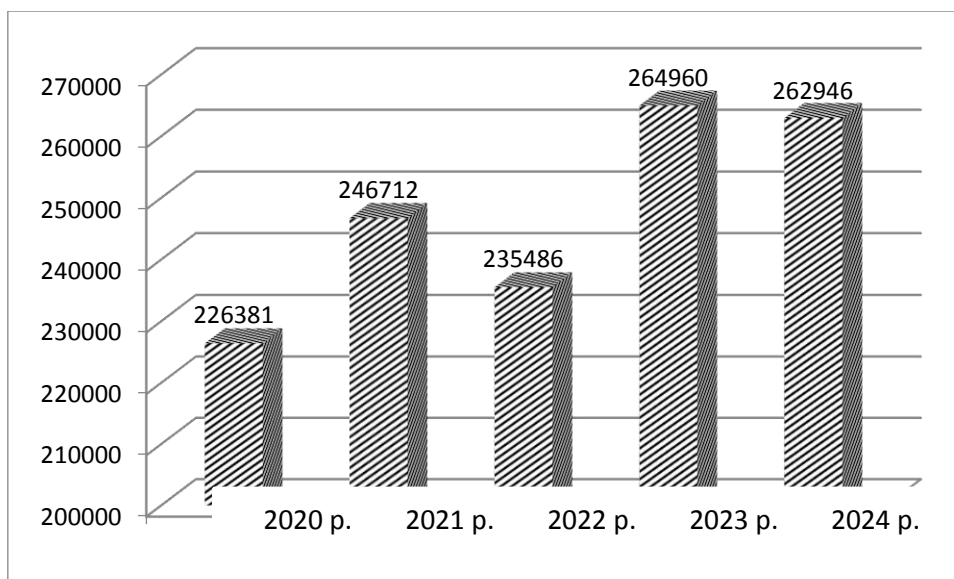

Рис.2.4. Оцінка динаміки валюти балансу по МПП «ЮГІКОМП» (тис.грн.)

Протягом 2020 та 2021 року по МПП визнано дебіторську заборгованість за виданими авансами на суми 601 та 666 тис.грн., у 2022 р. їх сума складала 662 тис.грн.. на початку воєнного стану даний показник зменшився на 577 тис.грн., і склав 85 тис.грн., а у 2023 році зафіксоване найменше значення 24 тис.грн.

Інша поточна дебіторська заборгованість по МПП «ЮГІКОМП» за 2020 р. визнано в сумі 141 тис.грн., у 2021 р. – 162 тис.грн., у 2022 р. – 111 тис.грн., та у 2023 р. – 118 тис. грн.. і у 2024 р. 110 тис.грн., рекомендуємо МПП працювати з боржниками та вивільняти задіяні кошти.

Найбільш ліквідні кошти це грошові активи, тому їх оцінка є важливою в процесі дослідження. Так у 2020 р. сума грошових коштів та їх еквівалентів в національній валюті складає 501 тис.грн., в іноземній 10 тис.грн., у 2021 р. грошові кошти у національній валюті складає 522 тис.грн., а в іноземній 124 тис.грн., у 2022 р. грошові кошти оцінено в сумі 466 тис.грн. в гривнях та 14 тис.грн. в 2023 році сума грошових коштів складала 427 тис. грн., а у 2024 р. оцінено в

сумі 400 тис.грн. У 2023-2024 рр. грошових коштів в іноземній валюті не оцінено в балансі.

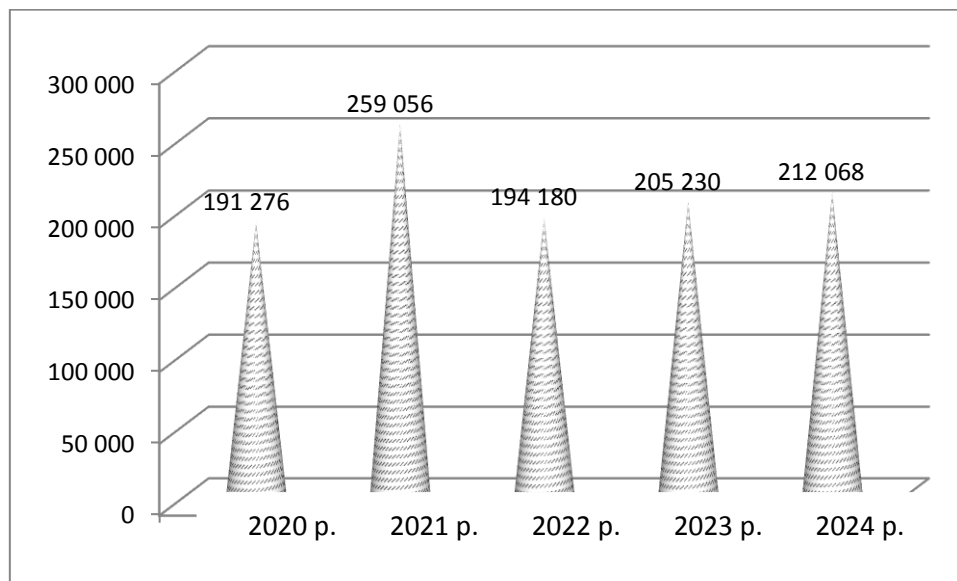

Рис.2.5. Динаміка власного капіталу по МПП «ЮГІКОМП» (тис.грн.)

На рис.2.4. наведено динаміку валюти балансу МПП «ЮГІКОМП» за 2020-2024 рр., результати тренду свідчать про те, що у 2020 р. її сума склала 226381 тис.грн., у 2021 р. – 246712 тис.грн., у 2022 р. зафіксовано зменшення до 235486 тис.грн., у 2023 р. зафіксовано найбільше значення показника до 264960 тис.грн., у 2024 р. несуттєве зменшення до 262946 тис.грн.

Наступним етапом дослідження є вивчення джерел утворення активів МПП, результати дослідження узагальнено в дод.А5, згідно даних Звіту суб'єкта малого підприємництва за 2020-2025 рр. За даними рис.2.5. можна сказати, що у 2020 р. власний капітал склав 191276 тис.грн., у 2021 р. його розмір найбільше збільшився за період досліджень до 259056 тис.грн., тобто збільшився на 67780 тис.грн., у 2022 р. його розмір склав 194180 тис.грн., тобто зменшився на 64876 тис.грн., у 2023 р. показник зріс до 205230 тис.грн., тобто збільшився на 11050 тис.грн., а у

2024 р. у порівнянні з 2023 р. власний капітал зріс на 6838 тис.грн. та склав 212068 тис.грн.

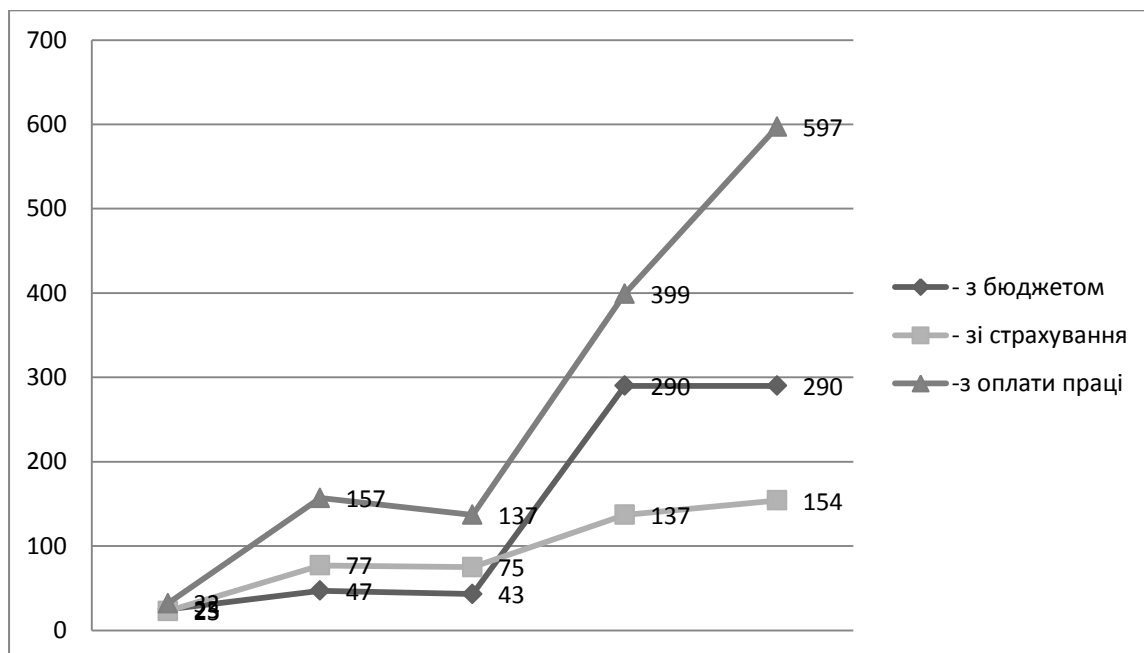

Рис.2.6. Оцінка зобов'язань МПП «ЮГІКОМП» (тис.грн.)

Для стабільної роботи МПП залучало і додаткові кошти через довгострокові кредити, так у 2020 р. їх сума оцінена у 98043 тис.грн., у 2021 р. підприємство здійснювало капітальний ремонт готелю за рахунок кредиту тому його сума найбільше зросла за 5 років до 123272 тис.грн., у 2022 р. сума кредиту склала 123937 тис.грн., у 2023 р. -124219 тис.грн., у 2024 р. – 120223 тис.грн., таким чином у 2022 році відносно 2023 р. даний показник зменшився на 3996 тис.грн.

МПП «ЮГІКОМП» має і поточні зобов'язання, їх сума та динаміка наведена на рис.2.6., з якого можна сказати, що найбільше зросли зобов'язання з оплати праці у 2024 р. Протягом 2021-2024 рр. зростали і зобов'язання за розрахунками за товари, роботи і послуги, так у 2021 р. їх розмір склав 1947 тис.грн., у 2022 р. – 1668 тис.грн., у 2023 р. – 13288 тис.грн., у 2024 р. – 1967 тис.грн.

З дод.А5. можна зазначити, що загалом поточні зобов'язання у 2020 р. склали 12200 тис.грн., у 2021 р. – 21112 тис.грн., у 2022 р. – 13288 тис.грн., у 2023 р. – 19847 тис.грн., у 2024 р. 25789 тис.грн.

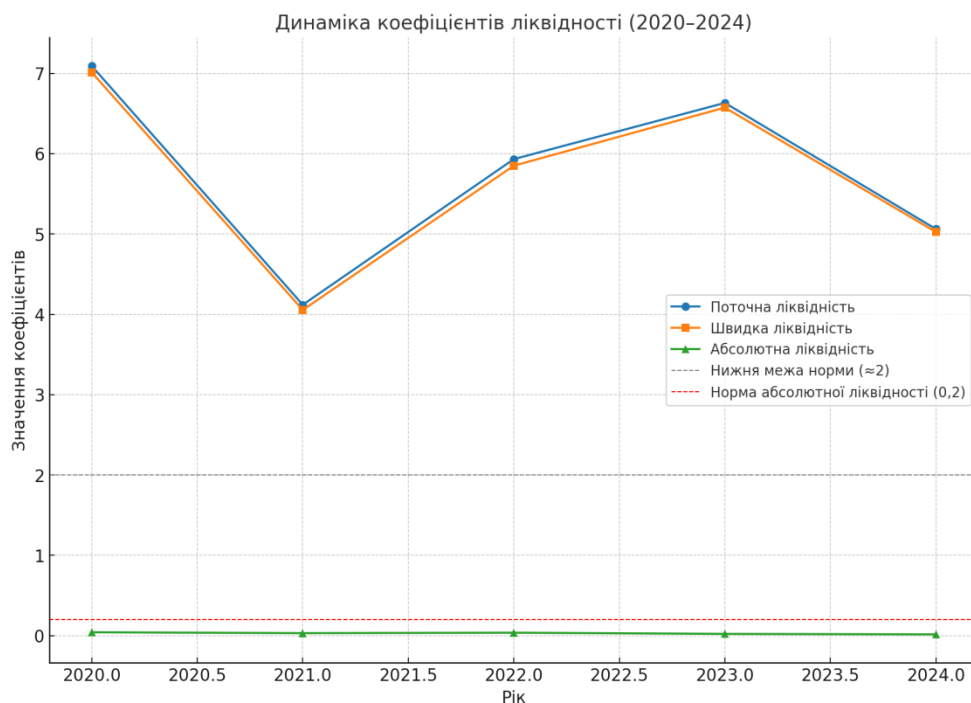

Рис.2.7.Оцінка коефіцієнтів ліквідності 2020-2024 рр. [43]

На заключному етапі дослідження в питанні 2.1. доцільно провести аналіз ліквідності МПП «ЮГІКОМП» та фінансової стійкості. Результати дослідження узагальнено в дод.А8. На рис.2.7. наведено динаміку коефіцієнтів ліквідності з 2020 р. по 2024 р.

Показник поточної ліквідності у 2020 р. склав 7,09, у 2021 р. – 4,12, у 2022 р. – 5,93, у 2023 р. – 6,63, а у 2024 р. – 5,06, таким чином даний показник знаходиться в діапазоні (7,1 → 5,1) значно вище норми (1,5–2,5).

Швидка ліквідність МПП «ЮГІКОМП» у 2020 р. склали 7,01, у 2021 р. – 4,05, у 2022 р. – 5,85, у 2023 р. – 6,57, а у 2024 р. – 5,03. Тобто показник значно перевищує нормативне значення від 1 до 2. МПП має можливість легко покривати короткострокові зобов'язання.

Абсолютна ліквідність досліджуваного підприємства нижче норми (0,2-0,3), так у 2020 р. складає 0,042, у 2021 р. – 0,031, у 2022 р. – 0,036, у 2023 р. – 0,022 та у 2024 р. – 0,016. Це свідчить про те, що підприємству не вистачає ліквідних активів для негайних розрахунків.

Показник автономії МПП «ЮГІКОМП» у 2020 р. складає 0,84, а у 2021 р. складає 1,05, у 2022 р. – 0,825, у 2023 р.- 0,775, у 2024 р. – 0,807, тобто показник вище норми $\geq 0,5$, це свідчить про те, що МПП фінансує активи власним капіталом.

Показник фінансової залежності у 2020 р. складають 1,18, у 2021 р. – 0,95, у 2022 р. – 1,21, у 2023 р. – 1,29, а у 2024 р. – 1,24., таким чином показник нижче 1,3, це свідчить про низький ризик неплатоспроможності.

Результати дослідження показників ліквідності МПП «ЮГІКОМП» фінансово стійке і майже не залежить від позикового капіталу. Єдине, що зафіксована низька абсолютна ліквідність, що свідчить про можливі проблеми з поточним рахунком підприємства.

2.3. Оцінка податкового навантаження на МПП «ЮГІКОМП»

Дослідження впливу податкового навантаження на підприємства малого бізнесу є особливо актуальним питанням про, що у своїх дослідженнях зазначає В.Стрілець, І. Мустеца та А.Георгіян [3,44]. В. Стрілець досліджував показники, які дозволяють оцінити податкове навантаження і оптимізувати податковий тиск на малі підприємства. Якщо говорити загалом, то якісна оцінка податкового навантаження знаходить відображення в загальних показниках, які показують вплив оподаткування на соціально-економічне становище в країні. Таким чином можна визначити вплив держави на податкову систему.

Враховуючи думки науковців можна сказати наступне:

1) Податкове навантаження досліджували, як загальний показник ефекту від впливу податків на ефективність рівня втручання держави на економіку на мікро та макро рівнях. Тобто податкове навантаження – ефект впливу податків на економіку загалом та на окремі платники. Такий вплив пов'язаний з економічним обмеженням, які спостерігаються у результаті сплати податків і відволікання коштів від інших напрямків їх використання.

2) Як форму монопольної цінової політики, розглядають податкове навантаження в якій виражається міра цінності державних послуг. А також враховуються джерела сплати податків. Тобто, якщо сплачувати податки до державного бюджету, платники в свою чергу отримують доступ до суспільних благ. Податкове навантаження визначає, скільки вартують ці блага.

Основними показниками, які характеризують податкове навантаження на МП «ЮГІКОМП» є показник податкове навантаження в доходах та показник податкового навантаження у витратах.

Результати дослідження даних показників узагальнено в дод. А9 та А10, результати дослідження наступні, так податкове навантаження у доході МП «ЮГІКОМП» у 2022 р. склало 13,9%, у 2024 р. 31,3% та у 2023 р. – показник не розраховується через збитковість.

Податкове навантаження на прибуток МП у 2022 році складає 20%, у 2023р. збиток тому показник не розраховуємо і у 2024 р. даний показник складає 20%.

Досліджуване підприємство перебуває на спрощеній системі оподаткування і належить до 2 групи, характерними ознаками якої є: ставка єдиного податку до 20% від мінімальної зарплати, а також обсяг доходів складає 834 мінімальних заробітних плат за рік, законодавством визначено, що обсяг доходу для такої категорії у 2024 році - 5 921 400 грн.; у 2025 році - 6 672 000 грн. Найманих працівників є на підприємстві

10 найманих працівників. І відповідно вид діяльності для 2 категорії це надання послуг з розміщення туристів, торгівля та ресторанний бізнес.

Спрощена система оподаткування передбачає лише один вид податку: єдиний податок, що сплачується до Чернівецького місцевого бюджету. Також в МП сплачують єдиний соціальний внесок на небюджетні рахунки в сумі 3556 грн., відкриті на ім'я територіальних органів ДПС для отримання єдиного внеску.

Ставка єдиного податку 2 група - це до 20% від мінімальної зарплати, яка встановлена Чернівецькою міською радою. Таким чином, для МП 2 групи сплачувати 4160 грн. в бюджет навіть тоді, коли дохід нульовий.

МП «ЮГІКОМП» також надає послуги з розміщення туристів, так починаючи з 2023 року та надалі до операцій з постачання послуг з тимчасового розміщування (проживання), що надаються готелями та іншими засобами тимчасового розміщування застосовується ставка ПДВ у розмірі 7%, що визначено ст.193 Податкового кодексу України [8].

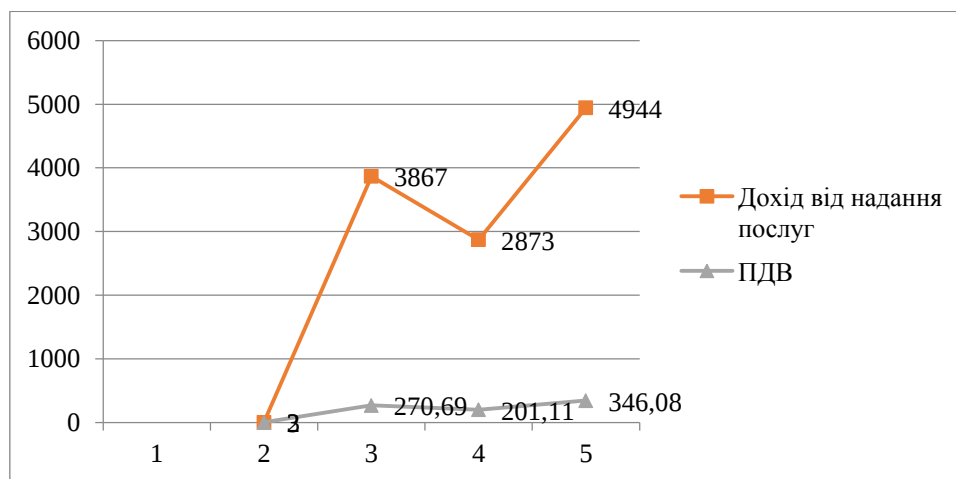

Рис.2.8. Оцінка ПДВ з доходу від надання готельних послуг по МП «ЮГІКОМП» за 2022-2024 рр. (тис.грн.)

За даними податкових декларацій з ПДВ дохід від надання готельних послуг склав у 2022 р. – 3867 тис. грн., у 2023 р. – 2873 тис. грн., у 2024 р.

– 4944 тис. грн. Сума сплаченого ПДВ склала у 2022 р. – 270,69 тис.грн., у 2023 р. – 201,11 тис.грн., 346,08 тис.грн. (дод. А11 та рис.2.8.).

МПП також сплачує ЄСВ у розмірі 20%, так у 2022 р. його сума склала 244800 тис.грн., у 2023 р. – 271200 тис.грн., у 2024 р. – 281404 тис.грн. Військовий збір по досліджуваному підприємстві у 2022 р. склав 18360 грн., у 2023 р. 20340 грн., та у 2024 р. – 21180 грн. у 2025 році ставка податку зросла до 5 %., таким чином за прогнозом на 2025 рік найбільше зросте динаміка суми саме військового збору.

МПП «ЮГІКОМП» сплачує також і інші місцеві податки, які затверджені сесією Чернівецької міської ради, а саме туристичний збір в сумі 0,3% та податок на нерухоме майно в сумі 1%, а також земельний податок в розмірі 1%. Слід зазначити, що такі самі ставки заплановано і на 2025 рік за даними Державної податкової служби України по м.Чернівці [47].

За даними дод. А 12 можна зазначити, що туристичний збір у 2022 р. склав 12,20 тис.грн., у 2023 р. 13,1 тис.грн., у 2024 р. – 22,87 тис.грн. Податок на нерухоме майно у 2022 р. та 2023 р. склав 40,67 тис.грн., а також у 2024 р. сума склала 75,21 тис.грн. Земельний податок ідентичний по сумах до податку на нерухоме майно.

Оцінка податкового навантаження МПП «ЮГІКОМП» наведена в дод.А 12, дозволила зробити такі висновки:

1) Основне податкове навантаження формується за рахунок податків на працю (ЄСВ, ПДФО, військовий збір) - понад 90% від усіх сплачених сум за 2022-2024 рр. по МПП.

2) Частку податку на прибуток і ПДВ у загальній структурі податків можна вважати незначною.

3) Відносно виручки від реалізації та обсягів наданих послуг податкове навантаження є високим Це вказує на фінансову нестабільність підприємства в умовах воєнного часу.

Висновки до розділу 2

Дослідження фінансової і податкової діяльності МП «ЮГІКОМП» дало можливість зробити висновки:

1) підприємство здійснює динамічне оновлення матеріально технічної бази підприємства, значна увага приділяються капітальним витратам за 2021-2024 рр.

2) відмічено тренд до зростання валюти балансу у 2020 р. від суми 226381 тис.грн. до 2024 р. до суми 262946 тис.грн.

3) власний капітал МП «ЮГІКОМП» збільшується від суми 191276 тис.грн. у 2020 р. до 212068 тис.грн. у 2024 р., збільшення відбувається за рахунок прибутковості підприємства. Негативна динаміка щодо збитковості була зафіксована у 2023 р., однак у 2024 р. підприємство спрацювало прибутково. Сталося це за рахунок збільшення товарообороту по торгівельній точці МПП, а також збільшення туристичного потоку і розміщення проживаючих.

4) найбільший вплив на податкове навантаження МПП створюють податки, які пов'язані з оплатою праці працівників, що характерно для більшості українських підприємств. Саме тому найбільша питома вага у складі податків належить ЄСВ, військовому збору та ПДФО. На підприємстві працює 10 найманих працівників. Належить МПП до 2 групи по спрощеній системі оподаткування.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВО ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ

3.1. Податкове планування, як засіб оптимізації податкового навантаження на МП «ЮГІКОМП»

В умовах воєнного стану і при виникненні кризових процесів, надзвичайно важливим є дотримання законів під час податкового планування. Постійно вносяться зміни до Податкового кодексу України, тому відповідальним особам за ведення податкового обліку слід пильно стежити за змінами та прийняттям нових законодавчих актів. Зміни обов'язкові до впровадження в практичній роботі підприємства.

Великі підприємств мають можливість створити службу або підрозділ який буде займатися податковим плануванням, однак на досліджуваному підприємстві за цей напрямок відповідає головний бухгалтер і саме йому радимо визначати способи податкового навантаження, проводити оцінку змін в законодавстві, а також формувати заходи з оптимізації податків.

Головний бухгалтер відповідальний за узагальнення інформації по податках та складання податкових декларацій, а також вчасного звітування перед ДПС.

З метою якісного ведення податкового обліку, а також з метою здійснення якісного податкового планування, рекомендуємо для МПП ввести ще одну штатну одиницю в бухгалтерії.

До головних методів планування відносять:

- 1) зниження бази оподаткування;
- 2) перенесення бази оподаткування;
- 3) відстрочення податкових платежів;
- 4) диференціювання відносин.

Слід відмітити, що податкове планування є законним способом зменшення податкового тиску. Податкове планування на МП рекомендуємо здійснювати з дотриманням принципів:

- 1) покроковість, що означає послідовність дій та використання інструментів для формування схеми оптимізації;
- 2) законність, тобто використанні тих засобів які визначені нормативною базою;
- 3) обачність, тобто відсутність таких ситуацій коли відбувалося умисне відхилення від сплати податків, що суперечило законодавству;
- 4) ефективність полягає у тому, що використання способів оптимізації податків не повинні перевищувати очікувану економію від зменшення сум податків МП;
- 5) поміркованість рішень, які пов'язані із зменшенням витрат і збільшення вигід від податкового планування.

Під час податкового планування можна використовувати такі методи, як: мікробалансів, розрахунково-аналітичні, статистичні, метод моделювання, що визначені загальними. Також можна використовувати спеціальні методи, а саме використання облікової політики, зміни відносин, делегування податків, пільгового оподаткування.

Науковці Черешнюк О., Романів С. та Голяш І. зазначають, що податкове планування чинить вплив на результативність та ефективність діяльності підприємства. Науковці рекомендують організацію окремих підрозділів, які будуть займатися оптимізацією податків на великих підприємствах. На малих підприємствах функції, що були зазначені може виконувати один фахівець [49]. Ми теж погоджуємося з науковцями і рекомендуємо ввести ще одну штатну одиницю в бухгалтерії МПП.

Методами податкової оптимізації податкового навантаження на мале підприємство може бути:

- 1) перехід до спрощеної системи оподаткування від загальної, що і було здійснено на МП у 2023 році;
- 2) використання податкових пільг;
- 3) застосування податкових канікул;
- 4) виважені рішення щодо укладання договорів;
- 5) контроль за формуванням облікової політики.

Якщо говорити про податок на прибуток, то рекомендуємо МП гнучко працювати з грошовими потоками, оптимізувати доходи і збільшувати витрати на виважені цілі.

Орищин Т. зазначає, що існує ряд можливостей до отримання податкової економії, а саме: зменшення податку на нерухоме майно, зменшення податку на прибуток і податку на додану вартість. Автор відмічає, що до шляхів податкової економії відносять синтез загальної і спрощеної системи оподаткування, визначення сум податків на майбутні періоди, використання договорів лізингу, впровадження оптимізаційних схем, вибір різних ставок і об'єктів оподаткування [50].

У процесі проведеного дослідження нами рекомендовано наступний алгоритм оптимізації податків для досліджуваного МП «ЮГІКОМП», який наведено на рис.3.1.

Перше, зміна системи оподаткування з 2-ї спрощеної на 3 спрощену систему і сплату єдиного податку, це впливає на відсутність податку на прибуток та ПДВ, якщо виручка від наданих послуг не перевищить 7 млн.грн., у випадку перевищення перейти на загальну систему оподаткування, якщо на підприємстві буде зростати фонд оплати праці, амортизація і будуть здійснюватися капітальні витрати на ремонт.

Друге, оптимізація фонду оплати праці, оскільки встановлено, що найбільшу питому вагу займають саме податки пов'язані із заробітною платою. Така оптимізація може бути досягнута шляхом використання нових форм винагород, а саме застосування премій, харчування персоналу

в буфеті готелю, проживання в готелі для працівників, які проживають далеко від міста і добираються громадським транспортом.

Також рекомендуємо для клінінгових робіт та ІТ супроводу для підприємства залучати ФОП на спрощеній системі оподаткування.

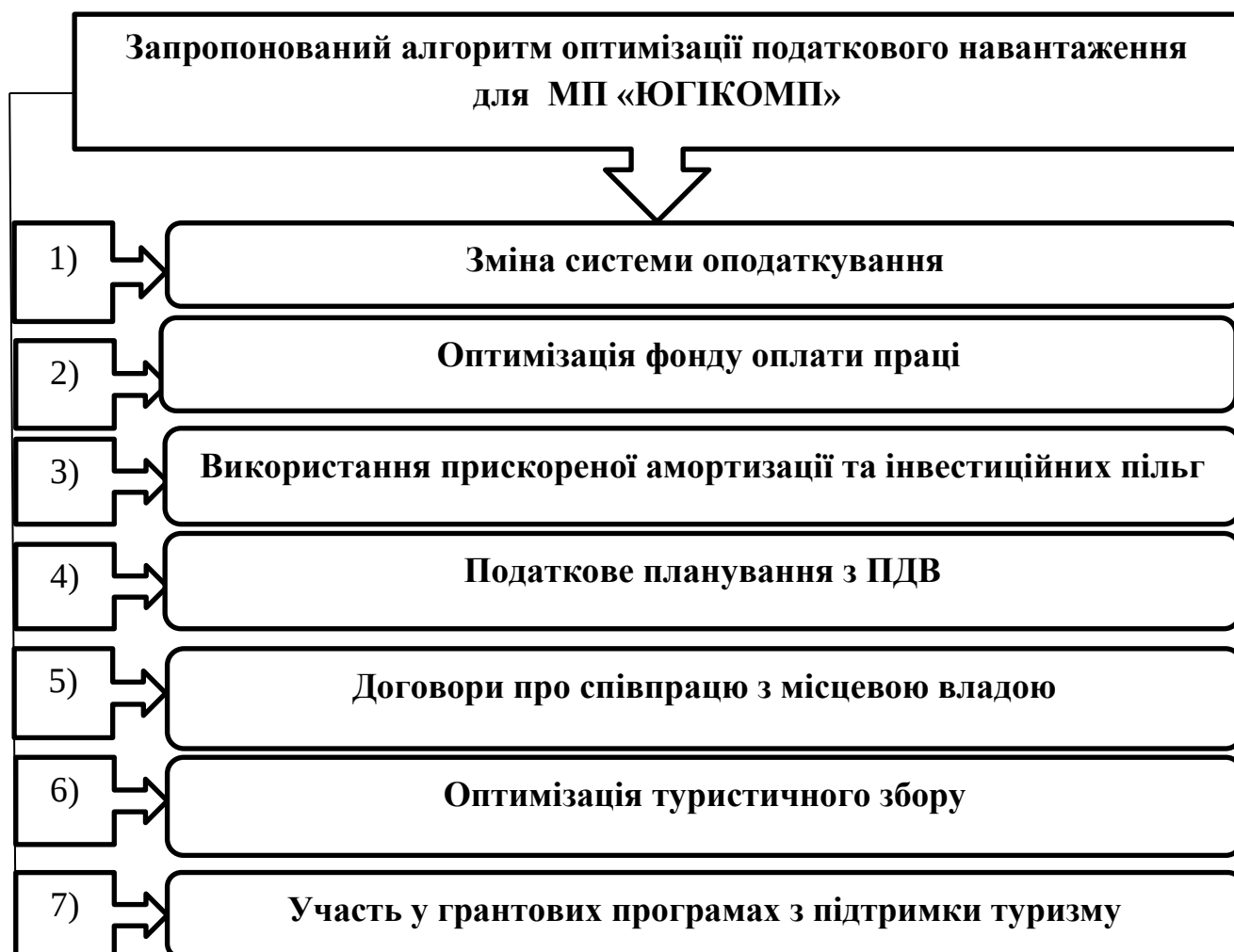

Рис. 3.1. Алгоритм оптимізації податкового навантаження на МПП «ЮГІКОМП»*

* узагальнено автором

Рекомендуємо МП здійснювати ремонт номерного фонду, закуповувати нові меблі і техніку, відповідно ці витрати відносяться до

амортизації, що дозволить зменшити базу податку на прибуток підприємства.

Підприємству доцільно використовувати і прискорені методи нарахування амортизації, що дозволить швидше оновлювати матеріально-технічну базу МПП.

Рекомендуємо і подальше використання системи оподаткування спрощеної, оскільки клієнтами МПП в основному є фізичні особи туристи.

Рекомендуємо укладати договори про співпрацю з Чернівецькою міською радою, щодо розміщення внутрішньо переміщених осіб, які б могли проживати в готелі, запропонувати нові робочі місця для громадян в обмін на зменшення ставки земельного податку, податку на нерухомість і туристичного збору.

Також потрібно вести чіткий облік туристичного збору, вчасно оформляти всі господарські операції, а також рекомендуємо включити туристичний збір, як додатковий платіж для гостей у рахунку.

На сьогоднішній день, Чернівецькою обласною військовою адміністрацією запропоновано цілий ряд різноманітних грантів пов'язаних з розвитком туризму, особливо актуальне це для Буковини, оскільки в місті Чернівці, а також найближчих територіях багато цікавих туристичних локацій. Тому пропонуємо МПП прийняти участь у грантах підтримки туризму, що дозволить зменшити фактичне податкове навантаження через дотації.

Також слід відмітити, що Стратегією розвитку Чернівецької області до 2027 року, туризм визначено, як один із стратегічних напрямів розвитку економіки краю. Губернатор Буковини зазначає, що попри воєнний стан, область у 2024 р. увійшла до переліку регіонів, де значно зросли суми туристичного збору. За перше півріччя 2025 року до бюджету надійшов 1 млн. 419 тис грн. проти 733 тис грн.

торік. [51]

3.2. Удосконалення моделі фінансового контролінгу МП «ЮГІКОМП»

Проведені дослідження в попередніх розділах випускної роботи підтвердили, що на підприємствах України в тому числі і на МП «ЮГІКОМП» спостерігається динаміка до погіршення фінансових показників, також знижується прибутковість підприємств. В основному на такий тренд має вплив збільшення витрат підприємства, в тому числі на логістику і зменшення прибутку до оподаткування, як наслідок збільшується кредиторська заборгованість і залежність від залучених коштів. Ці фактори негативно впливають на платоспроможність підприємств.

Саме тому одним з інструментів покращення фінансового стану МП «ЮГІКОМП» є здійснення податкового планування через впровадження системи фінансового контролінгу, що дозволяє зменшити рівень податкового навантаження.

З метою впровадження системи фінансового контролінгу на МП «ЮГІКОМП» пропонуємо такі напрямки:

- 1) фінансове та стратегічне планування доходів та витрат МП;
- 2) фінансове прогнозування динаміки доходів та витрат майбутніх періодів;
- 3) здійснення управління фінансовими ризиками з врахуванням факторів зовнішнього впливу;
- 4) формування методів мінімізації ризиків та їх негативного впливу на фінансові показники діяльності МП;
- 5) впровадження антикризової системи управління грошовими потоками;
- 6) раціональне використання ресурсів;

- 7) пошук шляхів зменшення кредиторської заборгованості МП з метою збільшення платоспроможності;
- 8) впровадження фінансового контролю на МП з метою виявлення відхилень та їх коригування;
- 9) активізація інвестиційної діяльності МП «ЮГІКОМП»;
- 10) здійснення оптимізації власних та залучених коштів на підприємстві;
- 11) здійснення податкового планування і розробка оптимальної фінансової стратегії з метою зменшення податкового тиску на МП;
- 12) використання податкових пільг для підприємства в умовах воєнного стану;
- 13) здійснення управління прибутком МП, пошук нових джерел фінансування через залучення грантів та інвестицій;
- 14) максимізація прибутку МП та його розподіл;
- 15) впровадження цифрових технологій шляхом автоматизації ведення бізнес процесів МП.

Таким чином фінансовий контролінг виступає важливим напрямком управління фінансами МП, оскільки в податковій політиці можуть будуватися нові можливості для податкового планування.

Оцінка фінансових результатів та фінансового стану МП «ЮГІКОМП» свідчить про проблеми в операційній діяльності підприємства і тому пропонуємо Модель посилення контролю за операційною діяльністю досліджуваного підприємства, яку узагальнено на рис.3.2. , яка узагальнена автором.

В моделі обов'язково повинні бути окреслені цілі контролю, які мають вплив на підвищення рентабельності МП. Ключовими складовими напрямками контролю є планування і бюджетування операційного бюджету та встановлення планових показників на 2025-2027 рр. Наступним кроком є впровадження системи управлінського обліку на МП, метою якого є контроль за витратами від операційної діяльності.

Обов'язковим напрямком контролінгу є оцінка відхилень у витратах, особливо адміністративних та витрат на збут, операційних витрат, які формують вартість послуги з розміщення проживаючих в готелі.

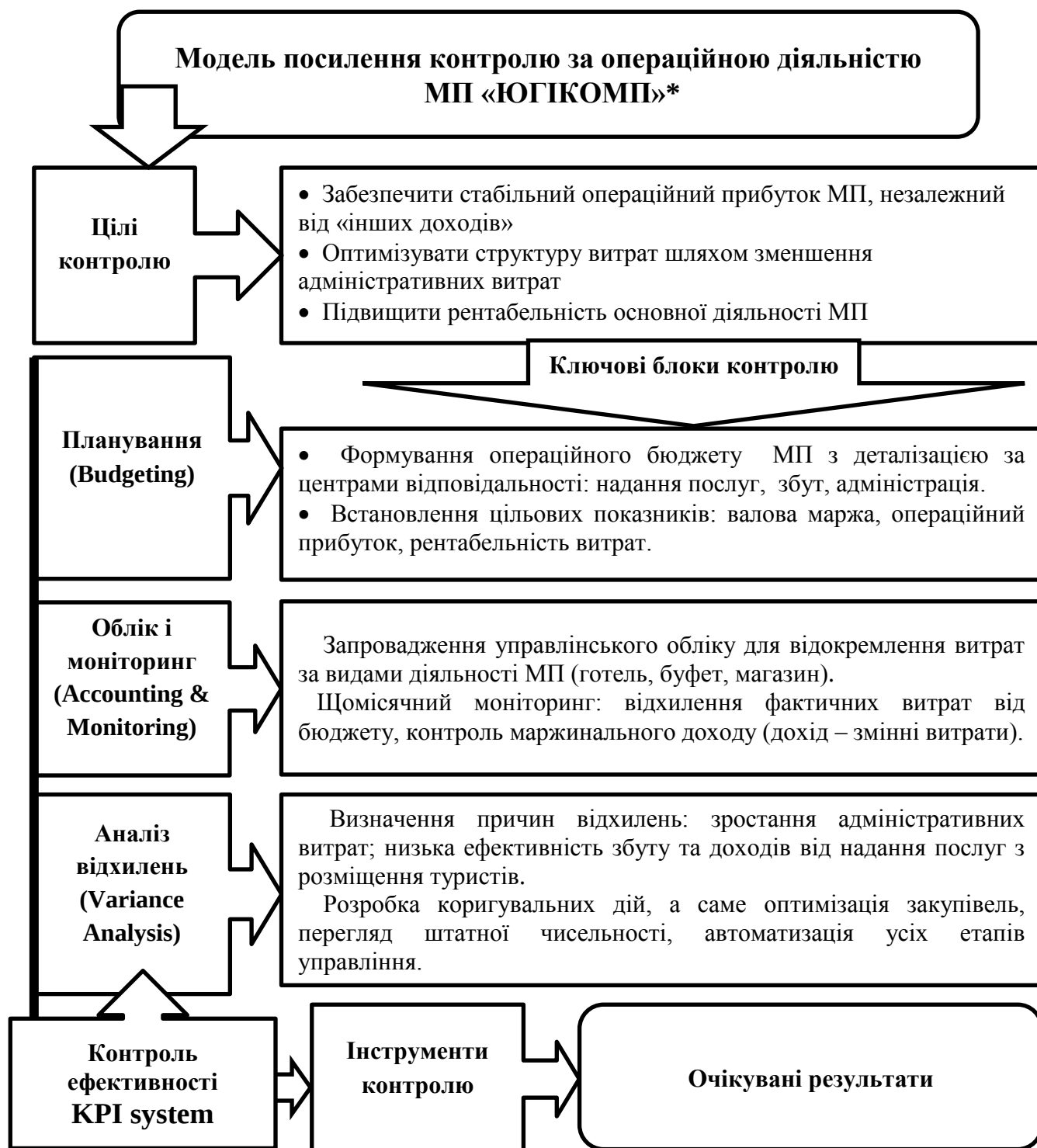

Рис.3.2. Модель контролінгу операційної діяльності МП*

*Узагальнено та запропоновано автором

Контроль ефективності, яку ще називають KPI system, пропонуємо проводити враховуючи показники:

- 1) Операційна маржа (Operating Margin).
- 2) Витрати на 1 грн доходу МП.
- 3) Адміністративні витрати / дохід (ціль $\leq 10\%$).
- 4) Рентабельність реалізації (ціль $\geq 15\%$). Розрахунок основних показників KPI system наведено в дод.А15

Інструментами контролю за рис.3.2. можуть бути :

- 1) CVP-аналіз (Cost–Volume–Profit) – оцінка точки беззбитковості МП.
- 2) ABC-костинг (Activity-Based Costing) – для точного розподілу накладних витрат досліджуваного підприємства.
- 3) Бенчмаркінг – порівняння витрат і маржі з конкурентами МП «ЮГІКОМП».
- 4) Cash-flow control – контроль руху грошових коштів за операційною діяльністю.

Завершальним етапом згідно рис.3.2. є очікувані результати:

- 1) зростання частки операційного прибутку у чистому фінансовому результаті МП «ЮГІКОМП».
- 2) Зменшення залежності від «інших доходів/витрат» досліджуваного МП;
- 3) Підвищення прозорості витрат і відповідальності управлінського персоналу.
- 4) Стабільна рентабельність операційної діяльності на рівні не менше 10–15%.

Наступним кроком дослідження є апробація запропонованої моделі на прикладі досліджуваного підприємства.

3.3. Стратегічний фінансовий контролінг МП «ЮГІКОМП» з метою стабілізації фінансового стану в умовах війни

На підставі даних фінансової звітності за 2022-2024 рр. одінемо основні показники KPI system для МП «ЮГІКОМП», результати дослідження узагальнено в табл.3.1.

За даними табл.3.1. рентабельність надання послуг в МП у 2022 р. склала 14%, у 2023 р. зменшилась до - 15,3%, та у 2024 р. даний показник склав 0,7%.

Операційна маржа по досліджуваному підприємстві у 2022 р. склала 96,9%, у 2023 р. показник склав 4966,37%, та у 2024 р. склав 5,6%.

Витрати на 1 грн. доходу у 2022 р. склали 0,97, у 2023 р. – 1,14, та у 2024 р. – 1,02.

Частка адміністративних витрат у доході МП «ЮГІКОМП» у 2022 р. склала 922%, у 2023 р. – 12,25%, та у 2024 р. – 11,10%.

Рентабельність основної діяльності у 2022 р. склала 16,9 %, у 2023 р.- (- 0,3), та у 2024 р. 15,3%. Найкращі буди показники за 2022 рік.

Узагальнюючи проведені розрахунки можна сказати, що у 2022 р. спостерігалася стабільна операційна ефективність, оскільки показник ROS 14%,також спостерігалися контрольовані витрати.

У 2023 році спостерігалася криза, збитки та витрати перевищили доходи (1,14 грн на 1 грн доходу).

У 2024 році спостерігаємо відновлення, але операційний прибуток майже нульовий (ROS = 0,7%), витрати все ще надто високі (>1 грн на 1 грн доходу).

Таблиця 3.1

KPI system для МП «ЮГІКОМП» за 2022-2024 рр.

Рік	Чистий дохід (тис. грн)	Опер. прибуток (тис. грн)	ROS (%)	Опер. маржа (%)	Витрати на 1 грн доходу	Частка адм. витрат (%)	Рентабельність осн. діяльн. (%)
1	2	3	4	5	6	7	8
2022	5867	822	14,0	96,9	0,97	9,22	16,9
2023	4873	-745	-15,3	4966,7	1,14	12,25	-0,3
2024	5944	44	0,7	5,6	1,02	11,10	15,3

На рис.3.3. наведено графічно динаміку KPI показників за 2022-2024 рр.

Враховуючи проведені дослідження можна сказати, що основними напрямками стратегічного фінансового контролінгу на 2026-2027 рр. для МП є:

1) Контроль витрат МП шляхом оптимізації адміністративних витрат та витрат на виробництво. Також пропонуємо впровадити систему KPI для контролю витрат на 1 грн. доходу.

Рис.3.3 Оцінка KPI показників для МП «ЮГІКОМП» за 2022-2024 рр.

2) Планування доходів шляхом прогнозування доходів від надання послуг та продажів за сезонними показниками, оцінка ринкових трендів та попиту.

3) Здійснення моніторингу рентабельності МП встановивши цільові показники $ROS \geq 10\%$ та рентабельності основної діяльності $\geq 15\%$.

4) Розробити сценарій ризиків. А саме: «оптимістичний», «песимістичний», «базовий» для доходів і витрат.

5) Фінансові дашборди, які полягають у відслідковуванні показників в режимі реального часу для своєчасної реакції на зміни і реакції.

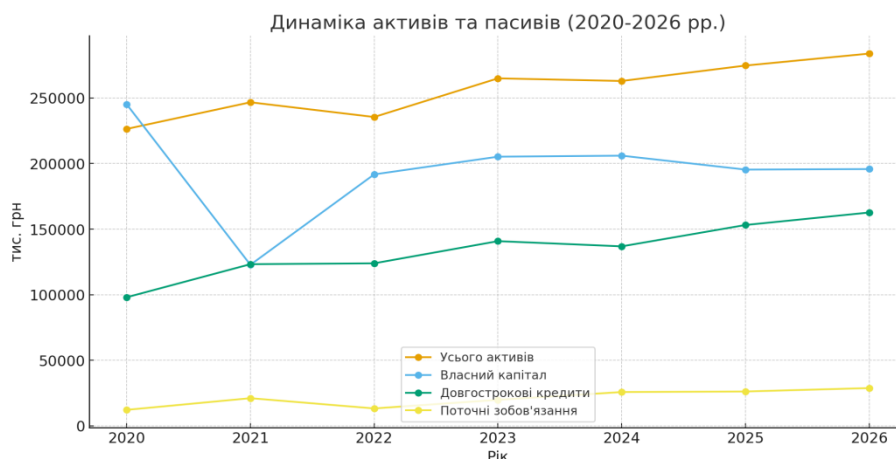

Рис.3.4. Трендовий прогноз активів і пасивів МП «ЮГІКОМП» на 2026 р.

Для прогнозу фінансових показників на 2026 рік застосуємо трендове прогнозування на основі динаміки 2020–2024 рр., результати дослідження на рис.3.4.

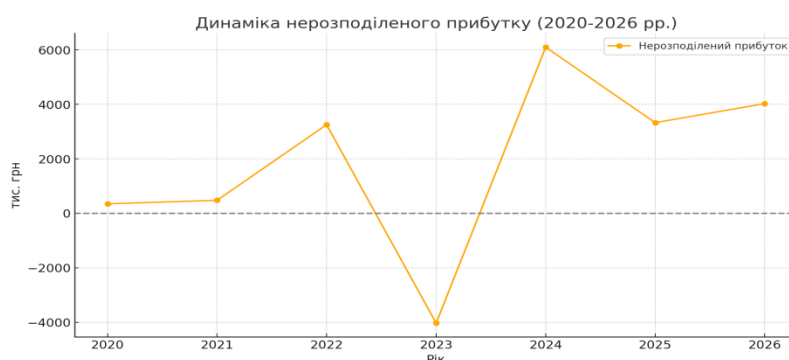

Рис.3.5. Трендовий прогноз нерозподіленого прибутку
МП «ЮГІКОМП» на 2026 рік (тис.грн.)

За даними рис.3.4. можна зазначити, що прогнозується стабільний ріст активів МП. Поточні зобов'язання залишаться стабільними, зростатиме

кредиторська заборгованість, що негативно вплине у 2026 році на власний капітал МП. На рис.3.5. наведено трендовий аналіз прибутку МП «ЮГІКОМП» з прогнозом на 2025-2026 роки. Згідно прогнозу можна зазначити, що відбуватиметься поступове зростання нерозподіленого прибутку і збільшення даного показника у порівнянні з 2021-2024 рр.

Оцінюючи дані Звіту про фінансовий стан за 2020-2024 рр. активи можуть зростати з 226 381 тис. грн. у 2020 р. до прогнозних 283 848 тис. грн. у 2026 р. Власний капітал МП «ЮГІКОМП» після коливань стабілізується близько 195–196 тис. грн. у 2025–2026 рр.

Довгострокові кредити щорічно зростають, тому і будуть продовжувати ріст прогнозно до 162 672 тис. грн. у 2026 р. Поточні зобов'язання досліджуваного підприємства оцінено з прогнозним ростом до 28 812 тис. грн. у 2026 р., оскільки графік показує загальну структуру фінансів та тенденції зростання. Нерозподілений прибуток МП «ЮГІКОМП» оцінено за показником: від збитку -4026 тис. грн. у 2023 р. до прибутку 6098 тис. грн. у 2024 р., відповідно прогноз на 2025–2026 рр.: +3 328 і +4 028 тис. грн. відповідно, що вказує на поступове відновлення прибутковості.

Таким чином, не зважаючи на складні умови господарювання пов'язані з війною, українські підприємства працюють і отримують прибутки, створюють нові робочі місця і здійснюють відрахування до держаної фіскальної служби. Досліджуване підприємство не є прикладом того, як з кризового фінансового стану стабілізувати фінансове становище і отримати прибутки в наступні періоди, прогнозні показник також свідчать про динамічне зростання прибутковості МП «ЮГІКОМП».

Впровадження методів стратегічного планування дозволить управлінському персоналу краще розуміти виклики ринку і основні завдання для розвитку підприємства.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі роботи досліджено шляхи оптимізації податкового навантаження на МП «ЮГІКОМП», а також визначені механізми впровадження фінансового контролінгу. Основні висновки по розділу полягають в наступному:

1) оптимізація податкового навантаження на підприємство дозволяє посилити фінансову стійкість та обрати необхідну систему оподаткування. В розділі запропоновано алгоритм оптимізації податкового навантаження на досліджуваному підприємстві;

2) рекомендовано МП використовувати прискорені методи нарахування амортизації, що визначено Податковим кодексом України, що дозволить швидше оновлювати основні засоби на МП;

3) розроблено модель контролінгу для МП, яка базується на механізмах планування, обліку та моніторингу, бюджетуванні, оцінці відхилень в показниках та контролі ефективності операційної діяльності;

4) запропоновано впровадження стратегічного фінансового контролю на МП, яка враховує фінансові показники діяльності підприємства та базується на KPI системі;

5) визначено трендовий позитивний проноз активів, зобов'язань, власного капіталу та нерозподіленого прибутку МП на 2025 - 2026 роки.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У проведеному дослідженні досягнуто поставленої мети і вирішено завдання щодо дослідження ефективності податкової політики МП «ЮГІКОМП». Досліджуване підприємство протягом 2022-2024 рр. перебувало в різних фінансових ситуаціях, від зростання показників у 2022 та 2024 рр., та погіршення показників та збитковості у 2023 році.

В роботі зроблено наступні висновки та пропозиції:

1) Досліджено теоретичні засади податкової політики та його основні принципи, що дозволило розглянути наукові думки українських та зарубіжних науковців. Встановлено, що державна фіскальна політика охоплює всю країну, а податкове регулює господарську діяльність окремої юридичної особи. В роботі охарактеризовано різні підходи до трактування терміну «податкова політика», що дозволило узагальнити принципи їх формування враховуючи останні зміни в нормативно правовій базі. Особливі зміни в податковому законодавстві запроваджено в умовах війни.

2) Розглянуто рівні регіональної податкової політики та вивчено її моделі, що дозволило окреслити рівні державного управління податковою системою, в роботі узагальнено типи і моделі податкової політики враховуючи напрямки Європейська інтеграція.

3) Охарактеризовано основні складові побудови податкової політики підприємства враховуючи умови воєнного часу, рекомендовано подальше використання інформаційних систем та повна автоматизація усіх процесів управління підприємством.

4) Оцінено фінансово-господарську діяльність МПП, що дозволило визначити що з 2001 року підприємство займається організацією

будівництва будівель, оптової та роздрібною торгівлею, діяльністю готелю. Зареєстрований капітал складає 12 100 000,00 грн., підприємство здійснювало капітальне інвестування у 2022 році, протягом досліджуваного періоду визначено динаміку до збільшення вартості основних засобів з 95742 тис.грн. у 2020 р. до 131604 тис.грн. у 2024 році. Загалом необоротні активи зменшилися з 139829 тис.грн. у 2020 р. до 132410 тис.грн. у 2024 р. МПП рекомендовано використання прискорених методів нарахування амортизації.

5) Оцінено майновий стан МПП, визначено тренд до збільшення валюти балансу у 2023 р. відносно 2022 р. з 235486 тис.грн. до 26460 тис.грн., та зменшення показника у 2024 р. відносно 2023 р. до 262946 грн. Позитивним є збільшення власного капіталу з 2022 р. по 2024 р. до 212068 тис.грн., однак зафіксовано збільшення зобов'язань перед бюджетом, зі страхування та оплати праці. Зафіксовано зменшення показників ліквідності, а також протягом досліджуваного періоду по МП зафіксовано погіршення поточної, швидкої, абсолютної ліквідностей. Рекомендовано працювати над погашенням дебіторської заборгованості, що дозволить вивільнити значну частину ресурсів.

6) оцінено податкове навантаження на МП, та встановлено, що основне податкове навантаження пов'язане із сплатою податків із фонду оплати праці, в тому числі ЄСВ, ПДФО та військовий збір складають понад 90% від усіх сплачених податків протягом 2022-2024 рр. Суму ПДВ та податок на прибуток можна важчати не значними, також і місцеві податки та збори не чинять особливого тиску і складають приблизно 10% податкового тягаря.

7) розроблено алгоритм оптимізації податкового навантаження для МПП та запропоновано використання спрощених систем оподаткування. Запропоновано участь у різноманітних грантах пов'язаних із туристичною діяльністю, адже туризм є стратегічний напрямок розвитку області до 2027

року. Чернівецька область є лідером у 2024 р. по наповненні бюджету за рахунок туристичного збору, а саме 1 млн.419 тис.грн.

8) запропоновано модель фінансового контролінгу операційної діяльності МП «ЮГІКОМП», враховуючи контроль ефективності KPI system, враховуючи бюджетування, аналіз, облік і моніторинг доходів та витрат, оцінку відхилень в основних показниках фінансової діяльності. Визначено стратегічні показники фінансової діяльності до 2026 року.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1) Соколовська А. Основи теорії податків: навч. посіб. Київ, 2010. 326 с.
- 2) Десятнюк О. М., Марченко Л. І. Науково-методичні детермінанти податкової політики в умовах трансформації національної економіки. Світ фінансів. 2021. Вип. 4 (69). С. 8–19.
- 3) Мустеца І. В. Особливості оподаткування торговельних підприємств в умовах воєнного стану / І. В. Мустеца, А. І. Георгіян // Modern Science: Exploring Theories, Innovations and Practical Solutions : Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference, September 9–11, 2024, Odesa, Ukraine. – Odesa : European Open Science Space, 2024. – Р. 21–22. – URL: <http://rps.chtei-knteu.cv.ua:8585/jspui/handle/123456789/2663>
- 4) Крисоватий А. І., Кошук Т. В., Ватагович М. І. Податково-бюджетна підтримка виробників у контексті законодавства ЄС у сфері державної допомоги. Фінанси України. 2019. № 7. С. 35–51
- 5) Чинчик А. А. Теоретичне підґрунтя дослідження податкової політики. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2020. № 5. С. 29–33.
- 6) Franzen, W. (2019). Tax Morale in Classical Athens. Journal of Ancient Civilizations, 34/2, 273-288. URL: https://www.academia.edu/37543132/David_M_Pritchard_2019_The_Democratic_Control_of_Public_Spending_in_Classical_Athens_in_S_G%C3%BCnther_and_D_Rohde_eds_200_Years_after_August_B%C3%B6ckhs_The_Public_Economy_of_Athens_Journal_of_Ancient_Civilizations_34_2_229_44_Changchun
- 7) Ярема Б., Ролько А. Сучасна податкова система України: проблеми та перспективи розвитку. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 34. С.171–175.

- 8) Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами і доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
- 9) Міністерство фінансів України «Податкова політика». URL: <https://mof.gov.ua/uk/tax-policy>
- 10) Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96>
- 11) Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
- 12) Закон України «Про Кабінет міністрів України» від 27.02.2014 № 794-VII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
- 13) Положення про Міністерство фінансів України затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 375 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text>
- 14) Податкова система України / за ред. Федосова В.М. Київ: Либідь, 1994. 561с
- 15) Василик О. Податкова система України. Київ: поліграфкнига, 2004. 478 с.
- 16) Ісаншина Г.Ю. Податковий менеджмент: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2003. 457с.
- 17) Соколовська А. Основи теорії податків: навч. посібник. Київ, 2010. 326 с.
- 18) Юрій С.І., Бексид Й.М. Бюджетна система України: навч. посібн. Київ : НІОС, 2000. 396 с.
- 19) Петрович Й. Проблеми розвитку та шляхи вдосконалення податкової політики України. Банківська справа. 2000. №6. С. 43-51.

- 20) Данілов О.Д., Флісак Н.П. Податкова система і шляхи її реформування: навч. посібник. Київ:парламентське видавництво, 2001. 461с
- 21) Рябушка Л.Б., Веремчук Д.В. Бюджетно-податкова політика в системі регулювання економічного розвитку держави. Вісник Сумського державного університету. 2008. № 3. С. 182–187.
- 22) Крисоватий Андрій Ігорович. Податкова політика України : концептуальні засади теорії та практики: дис. ... д-ра екон. наук : 08.04.01 / ТДЕУ. Тернопіль, 2006. 437 с.
- 23) Веремчук Д.В. Сутність податкової політики та її роль у державному регулюванні економіки. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. 2010. Вип. 28. С. 37- 45.
- 24) Черновол О.М. Економічна сутність терміну «податкова політика». Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки, 2021, вип. 7(40). С.123-130.
- 25) Скаско О., Могила І.-Л. Теоретичні засади податкової політики в Україні: принципи, рівні та моделі. Вісник економіки. 2023. Вип. 3. С. 83–96. DOI: <https://doi.org/10.35774/isnyk2023.02.083>
- 26) Короткова О. В. Особливості формування податкової політики підприємства в сучасних економічних умовах. Ефективна економіка. 2013. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1743>
- 27) Податкова система : навч. посіб. ; Ю. Б. Іванов, В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 408 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/24503>
- 28) Петик Л. О., Себестянович І. С. Податкова політика України в сучасних умовах. Молодий вчений. 2021. № 2 (90). С. 267–271
- 29) Нікітішин А. О. Методологічні основи формування та розвитку податкового регулювання. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2020. Вип. 1(24). С. 215–220.

30) Архирейська Н. В., Панасейко І. М., Панасейко М. С. Особливості податкової політики України в сучасних умовах та шляхи її удосконалення. Науковий погляд: економіка та управління. 2022. № 3 (79). С. 164–172.

28) Основні податкові зміни в 2025 році URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/233837_osnovn-podatkov-zmni-v-2025-rots

29) Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану. Закон України від 10.10.2024 № 4015-IX. URL: https://ips.ligazakon.net/document/t244015?utm_source=biz.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=bizpress01&_ga=2.25868477.1099868334.1755256449-1863674671.1681022962#_gl=1*1vftwie*_gcl_au*NjE5OTA5NTc1LjE3NTUyNTY0NDk.

30) Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо звільнення від сплати екологічного податку, плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за знищене чи пошкоджене нерухоме майно. Закон України від 11.04.2023 № 3050-IX. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/t233050?an=&ed=&dtm=&le=>

31) Черновалова К. Зміни в податковому законодавстві на 2025 рік в Україні URL: <https://money.comments.ua/ua/article/taxes/zmini-v-podatkovomu-zakonodavstvi-na-2025-rik-v-ukraini-754216.html>

32) Дерій В. А. Організація обліку та податкове планування : навч. посіб. . Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 185 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/45773>

33) Кос, О. Е. (2019). Psychological Effects of Taxation on Taxpayers: A Field Study on Tax Avoidance and Tax Evasion. Business and Economics Research

Journal. Vol. 10, no. 4. Pp. 1015-1027. URL:
<https://doi.org/10.20409/berj.2019.217>

34) Föste, W. (2021). Soziale Marktwirtschaft im Wandel der Zeit. Gesellschaft,

Wirtschaft, Politik (GWP)70. Jahrg., Heft 2/2021, 233-244

35) Ramirez, P. A., Levine, D. S. (2013). A Review of the Certainty Effect and Influence of Information Processing. Economics Discussion Papers, 2013-47, Kiel Institute for the World Economy (IfW Kiel). URL:
<https://ideas.repec.org/p/zbw/ifwedp/201347.html>
<http://www.economicsejournal.org/economics/discussionpapers/2013-47>

36) Коваль Н. І., Подолянчук О. А., Гудзенко Н. М. Податкова політика підприємства: особливості та значення у сучасних реаліях. Інвестиції практика та досвід. №13, 2023. С.73-80. URL;
<https://repository.vsau.org/getfile.php/33773.pdf>

37) Коваль Н.І., Подолянчук О.А. Податковий менеджмент в умовах сучасних реалій: теоретичні та правові основи. Ефективна економіка. 2023. №3. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1280> (дата звернення: 09.06.2025).

38) Мустеца І. В. Особливості оподаткування торговельних підприємств в умовах воєнного стану / І. В. Мустеца, А. І. Георгіян // Modern Science: Exploring Theories, Innovations and Practical Solutions : Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference, September 9–11, 2024, Odesa, Ukraine. – Odesa : European Open Science Space, 2024. – P. 21–22. – URL: <http://rps.chtei-knteu.cv.ua:8585/jspui/handle/123456789/2663>

39) Мустеца Н. О. Значення фінансового менеджменту у період воєнного стану / Н. О. Мустеца / Сучасні напрямки розвитку менеджменту та економіки в умовах VUCA-світу : тези II Міжнар. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих вчених, 14 листоп. 2024 р., м. Харків /

ХНАДУ. – Харків : ХНАДУ, 2024. – С. 603–604. – URL: <http://rps.chtei-knteu.cv.ua:8585/jspui/handle/123456789/2672>

40) Дрік, І., Белозерцев, В. Виклики сучасного менеджменту. Інформаційні системи у бізнесі. *Innovation and Sustainability*, (1), С. 239–245.

41) Попова В.Д., Кизима Н.М. Особливості нарахування амортизації та її вплив на відтворення основних засобів. *Молодий вчений*. № 10 (62). Жовтень, 2018 р. С.374-380.

42) Мустаца І.В. Особливості обліку витрат на управління та модернізацію основних засобів готельного господарства. Актуальні питання розвитку економіки: теорія і практика. Колективна монографія / За ред.А.О. Касич, М.М. Хоменко. - Кременчук : ТОВ "Кременчуцька міська друкарня", 2012. - С. 286-291. URL: <http://rps.chtei-knteu.cv.ua:8585/jspui/handle/123456789/644>

43) Оцінка ліквідності підприємства URL: <https://chatgpt.com/c/68a8a87d-3bf0-8323-ae1d-14af12379122>

44) Стрілець В.Ю. Обґрунтування репрезентативної системи показників оцінювання впливу оподаткування на розвиток суб'єктів малого підприємництва. *Інвестиція: практика та досвід* №10/2019. С.44-48. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/10_2019/10.pdf

45). Рекомендація Комісії 94/390/ЄС "Стосовно оподаткування малих та середніх підприємств" № 994_970від 25 травня 1994 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_970?lang=en

46). European Commission. Study on tax compliance costs for SMEs: Final Report. 2018. URL: <https://publications.europa.eu>

47) Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatki-ta-zbori/stavki-mistsevih-podatkiv-ta-zboriv/chernivetska-oblast/zvedena-informatsiya-2025/>

48) Tsybulska O. Transformation of Ukraine's Banking System in the Context of Full-Scale War. URL:

http://chite.edu.ua/ua/content/download/subsection/nayka/konf_27_05_2025.pdf

49) Голяш І.Д., Романів С.Р., Черешнюк О.М. Податкове планування підприємства як засіб запобігання правопорушенням. Інфраструктура ринку. 2018. Вип. 18. С. 309-313. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/18_2018_ukr/52.pdf

50) Орищин Т. М. Напрями оптимізації податкового навантаження підприємств в контексті податкового планування. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 25. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/314>

51) Стратегія розвитку Чернівецької області до 2027 року URL: <https://bukoda.gov.ua/news/stratehiieiu-rozvytku-chernivetskoi-oblasti-do-2027-roku-turyzm-vyznachenoiak-odyn-iz-stratehichnykh-napriamiv-rozvytku-ekonomiky-kraiui>

52) Цибульська О. Внутрішній аудит як складова системи запобігання злочинності в Україні. Збірник студентських наукових праць Чернівецького торговельно-економічного інституту ДТЕУ. Випуск XXXIII. Чернівці, 2023. URL: http://chite.edu.ua/ua/content/download/nayka/zbirnik_stud/zbirnyk_xxxiii.pdf

53) Цибульська О. Формування складових податкової політики підприємства. Збірник студентських наукових праць Чернівецького торговельно-економічного інституту ДТЕУ. Випуск XXXVI . Чернівці, 2025.

Додаток А1

**Розгляд тлумачень «податкова політика»,
відповідно до нормативних актів**

№ п/п	Джерело	Зміст документа в частині податкової політики
1	2	3
1	Міністерство фінансів України	Державна податкова політика - це діяльність держави у сфері встановлення, правового регламентування та організації справляння податків і податкових платежів у централізовані фонди грошових ресурсів держави [9].
2	Конституція України	У статтях 67, 92, 143 зазначається про обов'язок кожного громадянина сплачувати податки, про встановлення системи оподаткування та податків виключно законами України та про встановлення переліку місцевих податків органами місцевого самоврядування відповідно [10].
3	Податковий кодекс України	Регулює відносини в сфері податків і зборів та визначає вичерпний перелік зборів та податків, що установлені в Україні. В цьому кодифікованому законі також йде мова про порядок адміністрування податків і зборів, платників податків і зборів, повноваження контролюючих органів, компетенцію та обов'язки посадових осіб при здійсненні податкового контролю, а також визначена відповідальність таких осіб при порушенні податкового законодавства [8].
4	Господарський кодекс України	Серед основних напрямів економічної політики держави (стаття 10) виділяється і податкова політика, яка спрямована на забезпечення економічно обґрунтованого податкового навантаження на суб'єктів господарювання, стимулювання суспільно необхідної економічної діяльності суб'єктів, а також дотримання принципу соціальної справедливості та конституційних гарантій прав громадян при оподаткуванні їх доходів [11].

Додаток А1

1		3
5	Закон України «Про Кабінет міністрів України»	Зокрема у статті 20 зазначається, що серед основних повноважень Кабінету Міністрів України у сфері фінансів, економіки, зайнятості та трудової міграції населення відзначається і забезпечення проведення державної фінансової та податкової політики [12].
6	Положення про Державну фіскальну службу України	Державна фіскальна служба як орган виконавчої влади здійснює реалізацію податкової політики в державі, вносить пропозиції щодо її формування, здійснює адміністрування податків і зборів, контроль за дотриманням податкового законодавства і т.і [13].
7	Положення про Міністерство фінансів України	У п.3 зазначається, що одним із завдань Міністерства фінансів є забезпечення формування і реалізації єдиної державної податкової та митної політики [14].

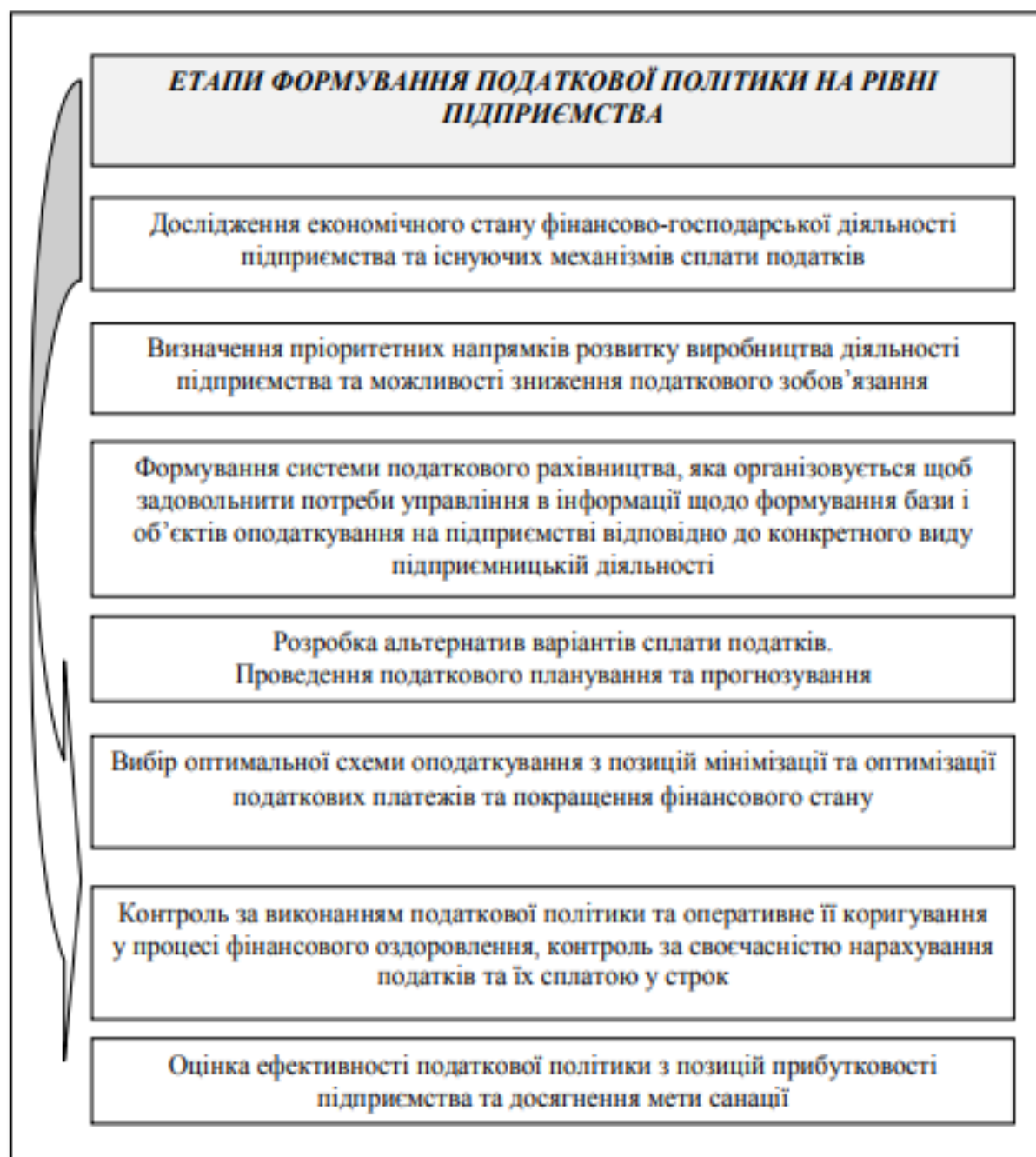
Додаток А2

**Визначення терміну «податкова політика» у вітчизняних
літературних джерелах**

№ п/п	Автор	Визначення
1	2	3
1	Федосов В.М., Опарін В.М., П'ятаченко Г.О. [14]	Податкова політика – це діяльність держави у сфері встановлення і стягнення податків, зокрема, з формування державних доходів за рахунок постійних (податків) та тимчасових (позик) джерел, встановлення видів податків, платників, об'єктів, ставок, пільг, термінів і механізму зарахування
2	Василик О.Д [15]	Податкова політика – це державна політика оподаткування юридичних та фізичних осіб. Її метою є формування державного бюджету за одночасного стимулювання ділової активності підприємців. Реалізація здійснюється через систему податків, податкових ставок і податкових пільг
3	Ісаншина І.Ю. [16]	Податкова політика – це система відносин, які складаються між платниками податків і державою, а також стратегія їх дій у різних умовах ведення господарства і різних економічних системах
4	Соколовська А.М [17]	Сучасна податкова політика полягає у встановленні і зміні елементів податкової системи (різновидів податків, ставок, структури, суб'єктів, об'єктів оподаткування, пільг тощо) для забезпечення надходжень до бюджету, достатніх для виконання державою покладених на неї функцій і стимулювання економічного зростання
5	Юрій С, М. Бексид Й. М. [18]	Податкова політика — діяльність держави в сфері встановлення, правового регламентування та організації збору податків і податкових платежів у централізовані фонди грошових ресурсів
6	Петрович І. [19]	Податкова політика — це складова частина економічної політики держави, спрямована на

		формування податкової системи, що забезпечує економічне зростання, сприяє гармонізації економічних інтересів держави та платника податків з урахуванням соціально-економічної ситуації в країні
7	Данілов О.Д., Флісак Н.П. [20]	Податкова політика — система заходів, які проводяться урядом країни щодо вирішення певних коротко і довгострокових завдань, які стоять перед суспільством, за допомогою системи оподаткування
	Рябушка Л.Б., Веремчук Д.В. [21]	Сутність бюджетно-податкової політики виявляється в сукупності правових, фінансових і організаційних заходів держави у сфері регулювання бюджетних і податкових відносин, які спрямовані на формування і використання фінансових ресурсів у системі регулювання економічного розвитку країни
	Крисоватий А.І. [22]	Податкова політика — діяльність держави у сферах запровадження, правового регламентування та організації справляння податків і податкових платежів, які є знаряддям розподілу і перерозподілу частини валового внутрішнього продукту та формування централізованих фондів грошових ресурсів держави
	Д.В. Веремчук. [23]	Податкова політика держави – це сукупність правових, економічних і організаційних заходів держави у сфері оподаткування щодо регулювання податкових відносин, які направлені на забезпечення надходжень податків до централізованих фондів грошових ресурсів держави й стимулювання економічного зростання за допомогою податкової системи. Вона визначається ступенем впливу держави на соціально-економічні процеси і змінюється під впливом інтеграційних процесів, що відбуваються у світогосподарських зв'язках.

Додаток А3

Додаток А4

Особливості фінансового менеджменту під час війни [6]

№	Зміст
1	Фінансове забезпечення реорганізації бізнес-процесів для адаптації підприємства до нових реалій на основі змін у попиті, демографічних процесах та специфічних умов діяльності під час війни.
2	Першочергове врахування підвищеного рівня ризику при прийнятті управлінських рішень під час здійснення господарської діяльності.
3	Перегляд і обґрунтування нової фінансової стратегії підприємства для пошуку ефективного підходу до формування, розподілу та використання фінансових ресурсів в умовах невизначеності.
4	Забезпечення можливості коригування оперативних планів відповідно до швидко змінюваних умов, їх гнучкості та багатоваріантності.
5	Пошук нестандартних рішень для залучення фінансових ресурсів через державні програми підтримки, міжнародну фінансову допомогу тощо.
6	Використання пільгових умов оподаткування та страхування бізнесу.
7	Підтримка фінансової стійкості та платоспроможності підприємства на рівні, що забезпечує фінансову рівновагу та безпеку.
8	Переформатування системи управління витратами шляхом скорочення "зайвих" витрат і збільшення витрат на безпеку персоналу, захист майна тощо.
9	Підвищення якості управління заборгованістю через стратегію її ліквідації, включаючи комунікацію з боржниками та контроль за своєчасними платежами.
10	Концентрація уваги на оптимізації грошових потоків для підтримки постійної платоспроможності підприємства.
11	Управління запасами на основі адаптації їх обсягів до реальних умов діяльності, створення нових логістичних зв'язків і оцінки їх ефективності.

Додаток А5

Оцінка фінансового стану ПП «ЮГІКОМП» за 2020-2024 рр.

(тис.грн.)

№ п/п	Показник	Період					Відхилення			
		2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2021 р. від 2020 р.	2022 р. від 2021 р.	2023 р. від 2022 р.	2024 р. від 2023 р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
АКТИВ										
1	Нематеріальні активи	16	78	95	82	80	62	12	-13	-2
2	первісна вартість	320	480	500	500	497	-	-	-13	-2
3	накопичена амортизація	304	402	405	418	417	98	3	13	-1
4	Основні засоби	95742	99394	103246	132637	131604	3652	3852	29391	-1033
5	первісна вартість	135142	140151	144904	176905	176894	5009	4753	32001	-11
6	знос	39400	40757	41658	44268	45290	1357	901	2610	1022
7	Капітальні інвестиції	42320	53787	51035	-	-	11467	-2752	-	-
8	Відстрочені податкові активи	431	452	451	-	-	29	-1	-	-
Усього необоротних активів		139829	159675	156405	133325	132410	19846	-3273	82290	-915
	Виробничі запаси	620	1022	857	790	656	402	-165	-67	-134
11	Товари	348	346	231	369	282	-2	15	138	-114
12	Векселі одержані	83110	82413	75081	122396	122396	-697	7332	47315	-
13	Дебіторська заборгованість за товари, роботи і послуги	145	220	454	382	663	75	234	-72	281

14	Дебіторська заборгованість з бюджетом	948	1408	840	90	55	460	-568	-750	-35
15	Дебіторська заборгованість за виданими авансами	601	666	662	85	24	65	-4	-577	-61
16	Інша поточна дебіторська заборгованість	141	162	111	118	110	21	-51	-	-8
17	Грошові кошти в національній валюті	501	522	466	427	400	21	-56	-39	-27
18	Грошові кошти в іноземній валюті	10	124	14	-	-	114	-110	-	-
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
19	Інші оборотні активи	49	78	115	-	-	29	37	-	-
Усього оборотних активів		86521	86961	78831	131635	130536	460	-8130	52804	-1099
20	Усього активів	226381	246712	235486	264960	262946	20331	-11226	29474	-2014
ПАСИВ										
21	Зареєстрований капітал	121 000	121 000	121 000	121 000	121 000	0	0	0	0
22	Інший додатковий капітал	69926	69926	69926	84975	84970	0	0	18049	-5
24	Нерозподілений прибуток (непокритий) збиток	350	480	3253,6	-4026	6098,4	-13810	68952	-1567	789
Усього власного капіталу		245 246	122 796	191 748	205 230	206 014	-122 450	68 952	13 482	784
25	Довгострокові кредити банків	98043	123272	123937	124219	120223	25229	665	283	-3996
Усього довгострокових зобов'язань		98043	123272	123937	140836	136863	25229	665	16899	-3973
26	Векселі видані	12000	18025	10400	16552	16552	6025	-7625	6152	-

27	Поточні зобов'язання за розрахунками за товари, роботи і послуги	-	1947	1668	1742	1967	1947	-279	74	225
28	- за авансом	120	390	455	-	-	270	65	-	-
29	- з бюджетом	25	47	43	290	290	22	-4	166	81
30	- зі страхування	23	77	75	137	154	54	-2	-	17
31	-з оплати праці	32	157	137	399	597	125	-20	-56	198
Усього поточних зобов'язань		12200	21112	13288	19847	25789	8912	-7824	6559	5942
32	Усього пасивів	226381	246712	235486	264960	262946	20331	-11226	29474	-2014

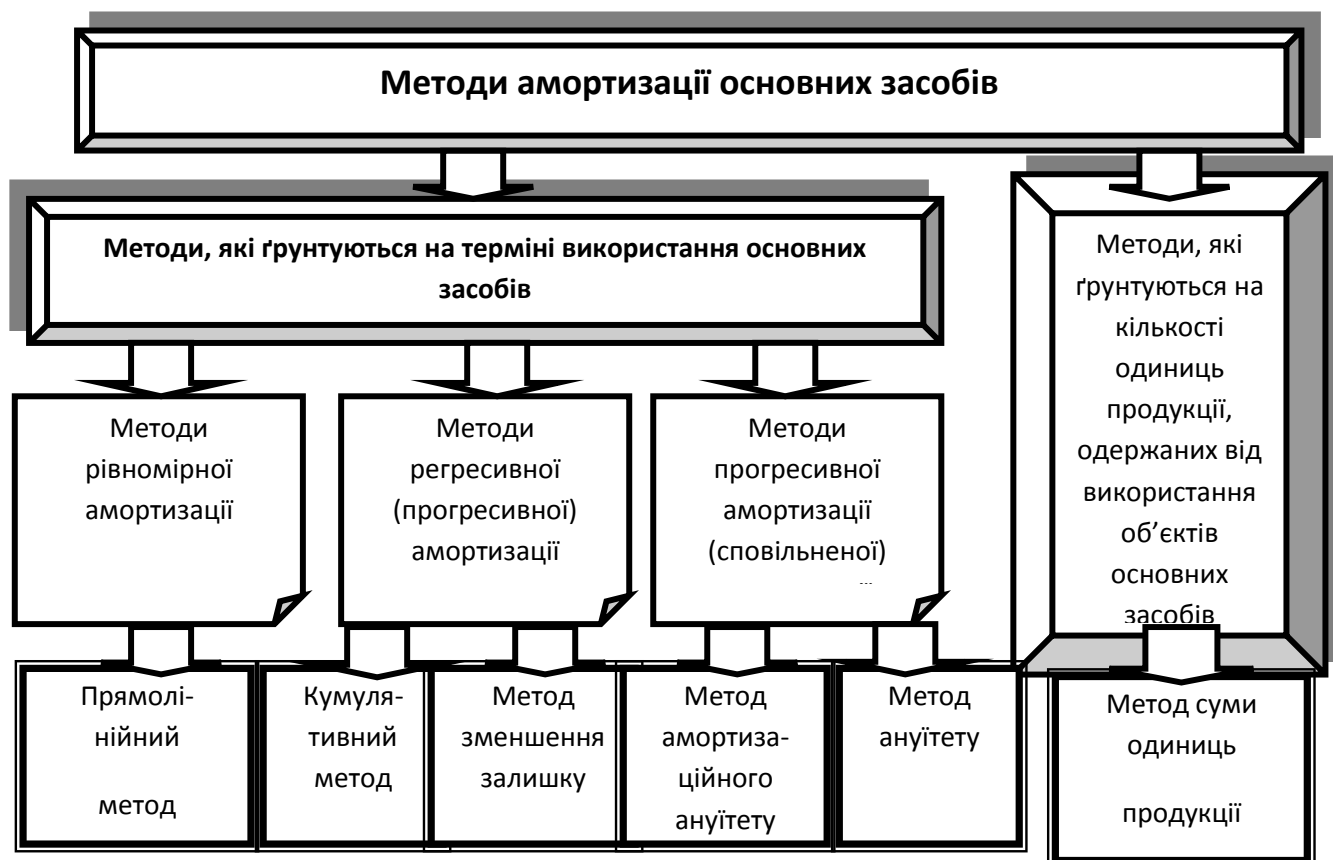

Рис. 2.2. Методи нарахування амортизації визначені законодавством України [8]

Додаток А 7

Оцінка фінансових результатів ПП «ЮГІКОМП» за 2022-2024 рр.

(тис.грн.)

№ п/п	Показник	Період			Відхилення (тис.грн.)	
		2022 р.	2023 р.	2024 р.	2023 р. від 2022 р.	2024 р. від 2023 р.
1	2	5	6	7	10	11
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5867	4873	5944	-994	1071
2	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	5019	4888	5155	-131	267
3	Валовий: прибуток	848	-15	789	-863	-863
	збиток	0	15	-	15	-15
4	Інші операційні доходи	198	151	55	-47	-96

5	Адміністративні витрати	541	597	660	56	63
6	Витрати на збут	63	60	85	-3	25
7	Інші операційні витрати	271	224	55	-47	-169
8	Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	822	-	44	-822	789
	збиток		-745		-745	
1	2	3	4	5	6	7
10	Інші фінансові доходи	5	5	1	0	-4
11	Інші доходи	22191	22193	11251	2	-10942
12	Фінансові витрати	3790	3828	3642	38	-186
13	Втрати від участі в капіталі	-	-	-	0	0
14	Інші витрати	21651	21645	31	-6	-21614
15	Фінансовий результат до оподаткування:					
	збиток		-4020		-8087	11643

	прибуток	4067		7623	0	
16	Чистий фінансовий результат	-	-	-		
	Податок на прибуток	813,4		1524,6	-813,4	5550,6
	Прибуток/-збиток	3253,6	-4026	6098,4	-7279,6	10124,4
17	Сукупний дохід	3253,6	-4026	6098,4	-7279,6	10124,4
Елементи операційних витрат						
19	Матеріальні затрати	1701	1701	1672	0	-29
20	Витрати на оплату праці	1417	1382	1526	-35	144
21	Відрахування на соціальні заходи	515	417	555	-98	138
22	Амортизація	994	624	1039	-370	415
23	Інші операційні витрати	1090	1424	1513	334	89
24	Разом операційних витрат	5718	5548	6073	-170	525

Оцінка ліквідності МПП «ЮІКОМП» за 2020-2024 рр.

Рік	Поточна ліквідність	Швидка ліквідність	Абсолютна ліквідність	Автономія	Фінансова залежність
1	2	3	4	5	6
2020	7.09	7.01	0.042	0.845	1.18
2021	4.12	4.05	0.031	1.05	0.95
2022	5.93	5.85	0.036	0.825	1.21
2023	6.63	6.57	0.022	0.775	1.29
2024	5.06	5.03	0.016	0.807	1.24

Додаток А9

Показники оцінки податкового навантаження на підприємство МП «ЮГІКОМП» за 2022-2024 рр.

№ п/п	Показник	Розрахунок	Показник для МП «ЮГІКОМП»
1	2	3	4
1	Податкове навантаження у доході	$\text{ПНдох} = \frac{\text{Дохід від реалізації}}{\text{Податок на прибуток}} \times 100\%$	2022 рік: $813,4 / 5867 \approx 13,9\%$ $813,4 / 5867 \approx 13,9\%$ 2024 рік: $1524,6 / 4873 \approx 31,3\%$ $1524,6 / 4873 \approx 31,3\%$ 2023 рік: $0 / 5944 = 0\%$ / $5944 = 0\%$
2	Податкове навантаження на прибуток	$\text{ПНприб} = \frac{\text{Прибуток до оподаткування}}{\text{Податок на прибуток}} \times 100\%$	2022 рік: $813,4 / 4067 \approx 20,0\%$ $813,4 / 4067 \approx 20,0\%$ (близько до офіційної ставки 18%) 2023 рік: збиток – показник не розраховується. 2024 рік: $0 / 7623 = 0\%$ / $7623 = 0\%$

Додаток А10

**Розрахунок показників податкового навантаження
МП «ЮГІКОМП» за 2022-2024 рр.**

Рік	Дохід від реалізації, тис. грн	Прибуток до оподаткування, тис. грн	Податок на прибуток, тис. грн	ПН у доході, %	ПН у прибутку, %
1	2	3	4	5	6
2022	5867	4067	813,4	13,9	20,0
2023	4873	-8087	0	0,0	– (збиток)
2024	5944	7623	1524,6	31,1	20,0

Додаток А11

Оцінка ПДВ по МП «ЮГІКОМП» за 2022-2024 рр.

Рік	Дохід від надання послуг	ПДВ	ПДВ у доході від надання послуг з розміщення, %
1	2	3	4
2022	3867	270,69	7
2023	2873	201,11	7
2024	4944	346,08	7

Додаток А12

**Оцінка ЄСВ та військового збору по МП «ЮГІКОМП»
за 2022-2024 рр.**

Рік	Фонд оплати праці	ЄСВ (20%)	Військовий збір	ПДФО
1	2	3	4	5
2022	1224000	244800	18360	220320
2023	1356001	271200,2	20340	244080
2024	1412021	282404,2	21180	254164

Додаток А13

Оцінка місцевих податків та зборів міста Чернівці сплачених МПП «ЮГІКОМП» у 2022-2024 рр.

Рік	Туристичний збір (0,3%)	Податок на нерухоме майно (1%)	Земельний податок (1%)	Податок на прибуток (20 %)
1	2	3	4	5
2022	12,20	40,67	40,67	813
2023	12,20	40,67	40,67	0,0
2024	22,87	75,21	75,21	1524,6

Додаток А 14

Оцінка податкового навантаження на МП «ЮГІКОМП» за 2022-2024 рр.

№ п/п	Показник	Розрахунок
1	2	3
1	Загальна сума податків	2022 р. = 813 + 270,69 + 244 800 + 220 320 + 18 360 + 93,54 = 484 657,23 тис. грн 2023 р. = 0 + 201,11 + 271 200,2 + 244 080 + 20 340 + 94,35 = 535 915,66 тис. грн 2024 р. = 1 524,6 + 346,08 + 282 404,2 + 254 164 + 21 180 + 173,29 = 559 792,17 тис. грн
2	Податкове навантаження відносно доходу	2022: $\frac{484657,23}{5867} \times 100\% \approx 8260\%$ 2023: $\frac{535915,66}{4873} \times 100\% \approx 11000\%$ 2024: $\frac{559792,17}{5944} \times 100\% \approx 9420\%$
3	Податкове навантаження відносно прибутку до оподаткування	2022: $\frac{484657,23}{4067} \times 100\% \approx 11920\%$ 2023: збиток → показник не розраховується (економічного сенсу немає) 2024: $\frac{559792,17}{7623} \times 100\% \approx 7340\%$

Додаток А 14
Зведений аналіз податкового навантаження на МП «ЮГІКОМП» за
2022-2024 рр. (тис.грн)

Рік	Дохід від реалізації (тис. грн)	Прибуток до оподаткування (тис. грн)	Податок на прибуток	ПДВ	ЄСВ	ПДФО	Військо вий збір	Місцеві податки	Разом податків	Навантаження доходу
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2022	5 867	4 067	813,0	270,69	244 800,0	220 320	18 360	93,54	484 657,23	8 260,7
2023	4 873	—4 020	0,0	201,11	271 200,2	244 080	20 340	94,35	535 915,66	10 997,
2024	5 944	7 623	1 524,6	346,08	282 404,2	254 164	21 180	173,29	559 792,17	9 417,8

**Показники KPI system для контролю операційної діяльності запропоновані
для МП «ЮГІКОМП»**

KPI	Формула розрахунку	Економічний зміст	Цільове значення
1	2	3	4
Рентабельність продажів (ROS)	$ROS = \frac{\text{Операційний прибуток}}{\text{Чистий дохід}} \times 100\%$	Показує, скільки прибутку отримує підприємство з кожної гривні доходу	$\geq 10-15\%$
Операційна маржа	$\frac{\text{Операційний прибуток}}{\text{Валовий дохід}} \times 100\%$	Відображає частку прибутку після покриття операційних витрат	$\geq 12-15\%$
Витрати на 1 грн доходу	$\frac{\text{Операційні витрати}}{\text{Чистий дохід}}$	Скільки витрат припадає на 1 грн доходу	$\leq 0,85$
Частка адм. витрат доходу	$\frac{\text{Адміністративні витрати}}{\text{Чистий дохід}} \times 100\%$	Відображає рівень управлінських витрат	$\leq 10\%$
Рентабельність основної діяльності	$\frac{\text{Валовий прибуток}}{\text{Собівартість реалізації}} \times 100\%$	Характеризує ефективність виробничої діяльності	$\geq 15-20\%$
Точка беззбитковості (Break-even point)	$\frac{\text{Постійні витрати}}{\text{Ціна} - \text{змінні витрати}}$	Обсяг продажів, необхідний для покриття витрат	—